

Kansa-koulu-hanke

Loppuraportti

1.8.2015 – 31.12.2017

Laatijat: Maarit Hiltunen-Toura, Mari Lehtonen, Teppo Taskinen, Hanna Lohijoki

Versio 29.3.2018

SISÄLTÖ

1	HANKKEEN TAUSTA	5
2	HANKKEELLE ASETETUT TAVOITTEET JA SAAVUTETUT TULOKSET/TUOTOKSET	6
2.1	HANKKEEN SISÄLLÖLLISET TAVOITTEET JA SAAVUTETUT TULOKSET/TUOTOKSET.....	6
2.1.1	Toiminta- ja tietomääritysten toimeenpano	6
2.1.2	Kirjaamisosaamisen kehittäminen.....	8
2.2	HANKKEEN KULKU VAIHEITTAIN	12
2.2.1	Toiminta- ja tietomääritysten toimeenpano	12
2.2.2	Kirjaamisosaamisen kehittäminen.....	14
3	HANKKEEN ORGANISAATIO	16
4	HANKKEEN RESURSSIT	18
5	VIESTINTÄ JA YHTEISTYÖ	20
5.1	VIESTINNÄN TOTEUTUMINEN	20
5.2	YHTEISTYÖ	22
6	HANKKEEN ARVIOINTI	23
6.1	RISKIEN MUKAINEN ARVIOINTI.....	23
6.2	MUU ARVIOINTI	24
6.2.1	Toiminta- ja tietomääritysten toimeenpano	26
6.2.2	Kirjaamisosaamisen kehittäminen.....	27
7	EHDOTUKSET JATKOTOIMENPITEIKSI	29

TIIVISTELMÄ

Kansa-koulu-hanke toteutettiin ajalla 1.8.2015 – 31.12.2017. Hanke oli sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanohanke. Hankkeen tavoitetilana oli, että sosiaalihuoltoa järjestävissä ja tuottavissa organisaatioissa on riittävä toiminnallinen ja tekninen valmius asiakasasiakirjalain vaatimusten täyttämiseen. Hanketta olivat toteuttamassa kaikki 11 sosiaalialan osaamiskeskusta. Hankkeen valtionapuviranomaisena toimi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Hankkeen kohderyhmänä oli julkisissa ja yksityisissä organisaatioissa työskentelevä sosiaalialan henkilöstö, joka käsittelee työssään asiakastietoja. Hankkeen toimenpiteet oli jaettu kahteen kehittämiskokonaisuuteen ja yhteensä kuuteen työpakettiin, joita olivat:

1. Toiminta- ja tietomääritysten toimeenpano
TP 1 Palvelutehtäväluokituksen käyttöönotto,
TP 2 Palveluprosessien yhtenäistäminen,
TP 3 Asiakasasiakirjojen sisällön yhtenäistäminen
2. Kirjaamisosaamisen kehittäminen
TP 4 Kirjaamisvalmennuksen sisällön tuottaminen
TP 5 Kirjaamisvalmentajien valmennus
TP 6 Kirjaamisvalmennusten alueellinen toteutus

Työpaketti 1 toteutui viidessä seitsemästä pilotista, joiden käyttämä tietojärjestelmä oli joko Efficca YPH tai Abilita. Kahdessa pilotissa tietojärjestelmien kehitystyö oli niin kesken, että palvelutehtäväluokituksen käyttöönottoa ei koettu järkevänä toteuttaa. Näissä tapauksissa tietojärjestelmä ei olisi tukenut uuden palvelutehtäväluokituksen mukaista tapaa jäsentää sosiaalipalvelut. Ongelmaksi muodostui myös sosiaali- ja terveydenhuollon integroitujen palvelujen määritysten puuttuminen.

Työpaketti 2 toteutui vain osittain, koska kansalliset prosessikuvaukset julkaistiin vasta huhtikuussa 2017, jolloin suuri osa piloteista oli päättynyt tai juuri päättymässä. Näin sosiaalihuollon organisaatioiden palveluprosessien kuvauksia ei ehditty yhtenäistämään kansallisten prosessikuvausten mukaisesti. Lisäksi joissakin piloteissa käytettävissä olleilla resursseilla ei ollut mahdollista yhtenäistää prosesseja ja/tai päivittää prosessikuvauksia. Myöskään kaikissa tietojärjestelmissä ei ollut valmiutta prosessien yhtenäistämiseen.

Työpaketti 3 toteutui joiltain osin. Kansallisten asiakasasiakirjarakenteiden myöhäinen julkaisu vaikutti siihen, että sosiaalihuollon asiakastietomallin mukaisia asiakasasiakirjojen sisältöjä ei ehditty ottamaan käyttöön asiakastietojärjestelmissä kaikilta osin suunnitellun mukaisesti. Lisäksi järjestelmätoimittajat eivät olleet ottaneet käyttöön kansallisia asiakasasiakirjarakenteita suurelta osin ja tästä syystä pilotit rakensivat asiakirjoja fraasiotsikoiden avulla. Syynä oli, että järjestelmille odotettiin konekielisiä asiakasasiakirjarakennemäärittäjätyökaluja.

Työpaketissa 4 tuotettiin laaja suomen- ja ruotsinkielinen kirjaamisvalmennusmateriaali, joka on hankkeen päättyessä ajantasainen ja monipuolinen määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönottoa tukeva kokonaisuus. Sen avulla pystytään tukemaan ja vahvistamaan kirjaamisosaamista kaikissa sote-organisaatioissa. Kirjaamisosaamisen vahvistuminen ja kirjaamisen merkityksen ymmärtäminen lisäävät kirjaamisen asiakaslähtöisyyttä ja hyödyttävät siten sosiaalihuollon asiakkaita ja heidän kanssaan työskenteleviä ammattilaisia.

Työpaketissa 5 hankkeen aikana valmistui yhteensä 1 628 kirjaamisvalmentajaa koko Suomen alueelle. Heistä 1 416 kirjaamisvalmentajaa oli julkisista organisaatioista, 179 kirjaamisvalmentajaa yksityisistä organisaatioista ja 33 kirjaamisvalmentajaa koulutusorganisaatioista. Ryhmiä oli yhteensä 55. Valmistuneet kirjaamisvalmentajat muodostivat aluekoordinaattorien johdolla maakunnallisia kirjaamisvalmentajaverkostoja. Verkostoja muodostui yhteensä 22 kappaletta, joista 18 kappaletta toimii maakunnallisesti.

Työpaketissa 6 kirjaamisvalmennusten alueellinen toteutus käynnistyi organisaatiossa tai yhteistyöalueilla, kun kirjaamisvalmentajat valmistuivat. Hankkeen aikana organisaatioiden tai alueiden ryhmiä pidettiin yhteensä 468 kappaletta. Niihin osallistui yhteensä 9 888 sosiaalipalvelujen asiakastietoa kirjaavaa ammattihenkilöä. Heistä 9 591 edusti julkisia organisaatioita ja 297 yksityisiä organisaatioita.

Kansa-koulu-hankkeen seitsemän organisaation pilotointi on kansallisesti vaikuttava tuotos. Pilotointi valmisti organisaatioita Kanta-palveluiden käyttöönottoon sosiaalihuollossa. Seitsemästä pilotista kolme organisaatiota on liittymässä sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon ensimmäisten joukossa vuonna 2018. Nykytilan kartoituksen työkalu on luotu hankkeessa pilottien kanssa yhteistyössä ja sitä on käytetty laajemmin kuin vain hankkeen piloteissa.

Kirjaamisvalmennusmateriaali on todella laaja. Kirjaamisvalmentajien valmennusten jatkuva palautteen koonti mahdollisti materiaalin kehittämisen. Valmennusten toteutustapa pieninä ryhminä on ollut toimiva ratkaisu. Palaute valmennuksista on ollut hyvää ja ammattilaiset ovat päässeet tutustumaan toisiinsa ja jakamaan asioita. Kirjaamisvalmentajaverkostot ovat jäämässä toimintaan.

Hankkeen kirjaamisvalmennus tavoitti hankeaikana yhteensä 11 516 sosiaalipalveluissa työskentelevää sote-ammattilaista. Tämä on 8,2 % sosiaalipalvelujen henkilöstöstä ¹. Lukua voidaan pitää hyvänä, sillä se tulee vielä kasvamaan hankkeen jälkeen, kun organisaatiot, joissa kirjaamisvalmentajat ovat valmistuneet hankkeen loppuaikana, käynnistävät organisaatiokohtaiset ryhmänsä.

---

¹ Terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö 2013. Tilastoraportti 26/2015 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (Sosiaalipalvelujen henkilöstön lukumäärästä on vähennetty lasten päivähoidon henkilöstön osuus)

1 HANKKEEN TAUSTA

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos myönsi hankkeelle valtionavustuksen 18.6.2015 päivätyllä päätöksellä. Rahoitus kohdistui sosiaali- ja terveydenhuollon paikallisen ja alueellisen tietojärjestelmäinfrastruktuurin tehostamiseen ja selkiyttämiseen. Haettu hankeaika oli 1.8.2015 – 30.6.2018. Rahoituspäätös saatiin ajalle 1.8.2015 – 31.12.2017. Päätökseen oli kirjattuna, että ”hankkeessa vuodelle 2018 esitettyä valtionavustusta tulee hakea kirjallisesti erikseen vuoden 2017 aikana ja siitä tehdään erillinen päätös”.

Hanke käynnistyi 1.8.2015 ja se toteutettiin koko maan kattavana. Hankkeen hallinnoijana toimi Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socom. Hankkeeseen osallistuivat kaikki Suomen 11 sosiaalialan osaamiskeskusta. Hankkeella tähdättiin tavoitelaan, jossa sosiaalihuoltoa järjestävissä ja tuottavissa organisaatioissa on riittävä toiminnallinen ja tekninen valmius Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain (254/2015) vaatimusten täyttämiseen.

Hankkeen toimenpiteet oli jaettu kahteen kehittämiskokonaisuuteen ja yhteensä kuuteen työpakettiin, joita olivat:

3. Toiminta- ja tietomääritysten toimeenpano
  - TP 1 Palvelutehtäväluokituksen käyttöönotto,
  - TP 2 Palveluprosessien yhtenäistäminen,
  - TP 3 Asiakasasiakirjojen sisällön yhtenäistäminen
4. Kirjaamisosaamisen kehittäminen
  - TP 4 Kirjaamisvalmennuksen sisällön tuottaminen
  - TP 5 Kirjaamisvalmentajien valmennus
  - TP 6 Kirjaamisvalmennusten alueellinen toteutus

Hankkeessa tehtiin valtionapuviranomaiselle kolme muutoshakemusta, jotka kaikki hyväksyttiin. Muutoshakemukset:

1. Hankkeen maksatusaikataulun muutos, päätös 24.11.2015
2. Kustannuslajimuutos, joka ei vaikuttanut hankkeen kokonaiskustannuksiin, päätös 27.5.2016
3. Päätös 22.6.2017, joka sisälsi:
  - a) Kustannuslajimuutoksen, joka ei vaikuttanut hankkeen kokonaiskustannuksiin,
  - b) Muutokset työpakettien 1 - 6 tavoitteisiin. Muutokset johtuivat haettua hankeaikaa lyhyemmästä toteutusajasta.

Hankkeen kohderyhmänä oli julkisissa ja yksityisissä organisaatioissa työskentelevä sosiaalialan henkilöstö, joka käsittelee työssään sosiaalihuollon asiakastietoja.

Hankkeen tavoitteena oli, että

1. sosiaalipalveluja toteuttava henkilökunta on perehtynyt määrämuotoisten sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen laatimisen käytäntöihin
2. sosiaalipalveluja tuottavissa organisaatioissa on asiantuntijoita, joilla on valmius perehdyttää henkilöstöä sosiaalihuollon tiedonhallinnan kansallisesti yhdenmukaisiin käytänteisiin

3. asiakasasiakirjojen tietosisällöt sekä niiden laatimisen ja käsittelyn käytännöt vastaavat sosiaalihuollon asiakasasiakirjalaisissa asetettuja vaatimuksia
4. sosiaalipalveluja tuottavissa organisaatioissa on valmius tuottaa asiakastietojärjestelmissä sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja, jotka ovat sisällöltään asiakasasiakirjalaisissa esitettyjen vaatimusten mukaisia
5. sosiaalihuollon palvelutehtävät ja sosiaalipalvelut sekä niihin sisältyvät palveluprosessit on kuvattu kansallisesti yhteensopivalla tavalla
6. sosiaalipalveluja tuottavissa organisaatioissa on valmius kehittää sosiaalihuollon tiedonhallintaa lainsäädännön ja sosiaalipalvelujen muutosten edellyttämällä tavalla.

2 HANKKEELLE ASETETUT TAVOITTEET JA SAAVUTETUT TULOKSET/TUOTOKSET

2.1 Hankkeen sisällölliset tavoitteet ja saavutetut tulokset/tuotokset

2.1.1 Toiminta- ja tietomäärittysten toimeenpano

Kehittämiskokonaisuuden ensimmäiseen vaiheeseen valittiin seitsemän pilottia. Nämä seitsemän pilottia testasivat työpakettien 1-3 mukaisia määrityksiä. Seitsemän pilottia näkyvät taulukosta 1.

Taulukko 1. Toiminta- ja tietomäärittysten toimeenpanon kehittämiskokonaisuuden pilotit

Palvelutehtävä	Pilottiorganisaatio	Pilotin kesto	Tietojärjestelmä
Koko palvelutehtäväluokitus	Oulunkaaren kuntayhtymä	2/2016 – 4/2017	Pro Consona, TerveysEffica/Effica kotihoito-osio
Lastensuojelu	Jyväskylä	2/2016 – 2/2017	Effica YPH
Lastensuojelu	Turku	2/2016 – 12/2016	Effica YPH
Lastensuojelu	Vaasa	2/2016 – 2/2017	Abilita
Lapsiperheiden palvelut	Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi	2/2016 – 4/2017	Effica YPH
Lapsiperheiden palvelut	Päijät-Hämeen maakunta	2/2016 – 4/2017	Effica YPH
lääkäiden palvelut/Omaishoidon tuki	Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä	2/2016 – 2/2017	Pegasos

2.1.1.1 TP 1 Palvelutehtäväluokituksen käyttöönotto

Seitsemän pilotin käynnistyessä pilotoinnin työkaluksi tehtiin työsuunnitelma, jota pilotit käyttivät konkretisoimaan Kanta-palveluihin valmistautumisen vaiheita. [Työsuunnitelma](#) on hankkeen internet-sivuilla kaikkien organisaatioiden hyödynnettävissä.

[Seitsemän pilotin loppuraportit](#) ovat hankkeen internetsivuilla kaikkien organisaatioiden hyödynnettävissä. Niissä on kuvattu, miten sosiaalihuollon palvelutehtäväluokituksen voi ottaa

käyttöön Effica YPH:ssa ja Abilitassa. Muissa pilottien käytössä olevissa järjestelmissä, Pro Consona, Pegasos ja Terveys-Effican Kotihoito-osio, ei ollut valmiutta ottaa palvelutehtäväluokitusta käyttöön.

Pilottien loppuraporteista on koottu sosiaalihuollon palvelutehtäväluokituksen käyttöönottoa koskevia pilottien havaintoja ja hyviä käytäntöjä. [Kootut tiedot](#) on julkaistu hankkeen internetsivuilla.

Työpaketti 1 toteutui viidessä pilotissa, joiden käyttämä tietojärjestelmä oli joko Effica YPH tai Abilita. Kahdessa pilotissa tietojärjestelmien kehitystyö oli niin kesken, että palvelutehtäväluokituksen käyttöönottoa ei koettu järkevänä toteuttaa. Näissä tapauksissa tietojärjestelmä ei olisi tukenut uuden palvelutehtäväluokituksen mukaista tapaa jäsentää sosiaalipalvelut. Ongelmaksi muodostui myös sosiaali- ja terveydenhuollon integroitujen palvelujen määritysten puuttuminen.

2.1.1.2 TP 2 Palveluprosessien yhtenäistäminen

[Pilottien loppuraporttien](#) liitteenä on julkaistu organisaatioiden päivitetty prosessikuvaukset sekä yhden organisaation ohje prosessikuvausten laatimiseen. Ne tuottavat sote-organisaatioille tietoa prosessikuvausten laatimiseen sekä niistä toiminnallisista muutoksista ja toimintakäytäntöjen muutostarpeista, joita prosessikuvausten päivitys nosti esiin.

Pilottien loppuraporteista on koottu prosessien, prosessikuvausten ja toiminnan yhtenäistämistä koskevia pilottien havaintoja ja hyviä käytäntöjä. [Kootut tiedot](#) on julkaistu hankkeen internetsivuilla.

Työpaketti 2 toteutui vain osittain, koska kansalliset prosessikuvaukset julkaistiin vasta huhtikuussa 2017, jolloin suuri osa piloteista oli päättynyt tai juuri päättymässä. Näin sosiaalihuollon organisaatioiden palveluprosessien kuvauksia ei ehditty yhtenäistämään kansallisten prosessikuvausten mukaisesti. Lisäksi joissakin piloteissa käytettävissä olleilla resursseilla ei ollut mahdollista yhtenäistää prosesseja ja/tai päivittää prosessikuvauksia. Myöskään kaikissa tietojärjestelmissä ei ollut valmiutta prosessien yhtenäistämiseen.

2.1.1.3 TP 3 Asiakasasiakirjojen sisällön yhtenäistäminen

Pilottien kanssa yhteistyössä tehtiin [nykytilan kartoituksen työkalu ja sen täyttöohje](#). Työkalulla kartoitetaan asiakirjahallinnon nykytilaa. Hyvin tehty nykytilan kartoitus luo pohjan Kanta-palveluihin valmistautumisen prosessiin. Työkalu ja täyttöohje on julkaistu hankkeen internetsivuilla.

Nykytilan kartoituksen työkalun käytön tueksi järjestettiin 10 kyselytuntia. Kyselytunneille osallistui yhteensä 55 henkilöä. Kyselytunnille oli mahdollista lähettää kysymyksiä etukäteen. Vastaukset nykytilan kartoituksen työkalua koskeviin kysymyksiin ovat käytettävissä usein kysytyjen kysymysten, UKK –palstalla hankkeen internetsivuilla.

Seitsemän pilottia käytti nykytilan kartoituksen työkalua. Sen lisäksi työkalua on käytetty SosKanta-, TurkKa-, VALAS Kanta- ja SoLAKKa-hankkeissa sekä joissakin maakunnissa mm. Kymenlaakso, Pohjois-Karjala.

Pilottien loppuraporteista on koottu asiakasasiakirjojen yhtenäistämistä ja asiakasasiakirjarakenteiden mukaisten asiakasasiakirjojen ja lomakkeiden sekä fraasien käyttöönottoa koskevia pilottien havaintoja ja hyviä käytäntöjä. [Kootut tiedot](#) on julkaistu hankkeen internetsivuilla.

Työpaketti 3 toteutui joiltain osin. Päijät-Hämeen ja Eksoten piloteissa kansallisten asiakasasiakirjarakenteiden myöhäinen julkaisu vaikutti siihen, että sosiaalihuollon asiakastietomallin mukaisia asiakasasiakirjojen sisältöjä ei ehditty ottamaan käyttöön asiakastietojärjestelmissä kaikilta osin suunnitellun mukaisesti. Lisäksi järjestelmätoimittajat eivät olleet ottaneet käyttöön kansallisia asiakasasiakirjarakenteita suurelta osin ja tästä syystä pilotit rakensivat asiakirjoja fraasiotsikoiden avulla. Syynä oli, että järjestelmille odotettiin konekielisiä asiakasasiakirjarakennemäärityksiä.

Hankkeessa ei luotu yleistä mallia asiakasasiakirjojen viemiseen asiakastietojärjestelmiin. Pilottien havaintojen ja kokemusten perusteella vaikuttaa siltä, että asiakas- tai potilastietojärjestelmäriippumatonta mallia asiakasasiakirjarakennemääritysten mukaisten asiakasasiakirjojen rakentamiseen eri asiakas- ja potilastietojärjestelmiin ei ole mahdollista tehdä.

2.1.2 Kirjaamisosaamisen kehittäminen

2.1.2.1 TP 4 Kirjaamisvalmennuksen sisällön tuottaminen

Kirjaamisvalmennuksen aihepiirit olivat sosiaalihuollon kirjaamisen perusperiaatteet, kirjaamisen etiikka ja asiakaslähtöisyys, osallistava kirjaaminen, määrämuotoinen kirjaaminen, kirjaamisen käytännöt, sosiaalipalvelujen luokitus, sosiaalihuollon asiakastietomalli, sosiaalihuollon Kanta-palvelut, sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto, sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisarkkitehtuuri, kirjaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon rajapinnalla, tietosuoja, tietoturva, laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista sekä kieli sosiaalihuollon kirjaamisessa. **Kirjaamisvalmentajien valmennuksen materiaali** koostui aihepiirikohtaisista diaesityksistä, videoluennoista ja oheislukemistosta. Ruotsinkielisiä kirjaamisvalmentajien valmennuksia varten kaikki diaesitykset käännettiin ruotsiksi, viisi videotallennetta tekstitettiin ruotsiksi ja koottiin kaksikielinen oheislukemisto.

Diaesityksiä tehtiin 18 kappaletta 1. vaiheen kirjaamisvalmentajien valmennukseen:

- Kirjaamisvalmentajien valmennus ja Kansa-koulu-hanke
- Sosiaalihuollon kirjaamisen perusperiaatteet
- Kirjaamisen etiikka ja asiakaslähtöisyys
- Määrämuotoinen kirjaaminen
- Sosiaalipalvelujen luokitus ja sosiaalihuollon asiakastietomalli
- Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista
- Tietosuoja
- Tietoturva
- Sosiaalihuollon asiakastietomalli: esimerkki asiakastietomäärityksistä

- Osallistava kirjaaminen
- Sote-kokonaisarkkitehtuuri
- Sosiaalihuollon Kanta-palvelut
- Kieli sosiaalihuollon kirjaamisessa
- Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto
- Kirjaamisen käytännöt
- Kirjaamisen erityispiirteitä sosiaalihuollon palvelutehtävissä
- Kirjaamisvalmennusten järjestäminen
- Kirjaamisosaamisen jalkauttaminen ja motivointi

Diaesityksiä tehtiin kaksi kappaletta 2. vaiheen kirjaamisvalmentajien valmennukseen:

- Kirjaaminen sote-rajapinnalla
- Valmentajaksi valmentautuminen: tunne, tieto ja taito

Videoluennot tehtiin alan asiantuntijoiden kanssa ja niitä tuotettiin kuusi kappaletta:

1. Aino Kääriäinen: Eettisyys ja osallisuus sosiaalihuollon asiakastyön dokumentoinnissa (tekstitys ruotsiksi)
2. Erja Ailio: Sosiaalihuollon asiakastietomalli (tekstitys ruotsiksi)
3. Reijo Aarnio: Tietosuoja (tekstitys ruotsiksi)
4. Maarit Rötösä: Kokonaisarkkitehtuuri ja sosiaalihuollon Kanta-palvelut (tekstitys ruotsiksi)
5. Ulla Tiilikä: Kieli sosiaalihuollon asiakastyön dokumentoinnissa
6. Maarit Rötösä: Sosiaali- ja terveydenhuollon rajapintakirjaamisen haasteet (tekstitys ruotsiksi)

Oheislukemisto koottiin erilliseksi diaesitykseksi 1. vaiheen materiaaliin ja sitä täydennettiin 2. vaiheen materiaaliin. Ruotsinkielistä valmennusta varten koottiin kaksikielinen oheislukemisto.

Organisaatiokohtaista valmennusta varten tehtiin 1. vaiheessa kaksi vaihtoehtoista valmennuskokonaisuutta kaksi kokonaista päivää tai kaksi puolikasta päivää. Toiseen vaiheeseen valmistettiin kuuden moduulin kokonaisuus, joita pystyi käyttämään kahden puolikkaan päivän valmennuksena, yksittäisinä moduleina tai muuten organisaation tarpeiden mukaisesti varioiden.

Organisaatiokohtaiset moduulit olivat:

1. Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalaki ja Kanta-palvelut
2. Hyvä kirjaaminen
3. Kirjaaminen sote-rajapinnalla
4. Kohti yhtenäistä asiakastietoa
5. Asiakaslähtöisyys, osallisuus ja kieli
6. Tietosuoja ja tietoturva

Organisaatiokohtaisten valmennusten järjestämistä varten tuotettiin kirjaamisvalmentajille materiaaliksi tiedote valmennuksiin osallistujille, tiedote johdolle, esittelydiat johdolle ja päiväkohtainen koulutus suunnitelma.

Työpaketti 4 toteutui lähes suunnitellun mukaisesti. Koska hankeaika oli lyhyempi kuin haettu hankeaika, niin hankesuunnitelman mukainen keskeneräinen toimenpide hankkeen päättyessä oli, että sosiaalihuollon henkilöstön valmennus- ja perehdytysmateriaali ei ole kaikkien käytettävissä,

vaan kirjaamisvalmennusmateriaali on Moodle-oppimisympäristössä kirjaamisvalmentajien ja organisaatioiden kirjaamisvalmennusten osallistujien käytössä. Myöskään ruotsinkielistä organisaatiokohtaista kirjaamisvalmennusmateriaalia ei ehditty tuottamaan.

2.1.2.2 TP 5 Kirjaamisvalmentajien valmennus

Kirjaamisvalmentajien valmennuksen 1. vaihe kohdistettiin sosiaalitoimistoissa, kasvatus- ja perheneuvoloissa, perheoikeudellisissa yksiköissä, sosiaalipäivystyksessä, työllistymispalveluissa, kunnallisissa ja alueellisissa lastensuojeluyksiköissä, perhetyössä ja lapsiperheiden kotipalveluissa työskentelevään henkilöstöön. Yksityisistä palveluntuottajista henkilöstöä oli lastensuojeluyksiköistä. 1. vaiheen valmennuksia pidettiin 22 paikkakunnalla. Kirjaamisvalmentajia valmistui 632 henkilöä. Heistä 604 kirjaamisvalmentajaa oli julkisista organisaatioista, 12 kirjaamisvalmentajaa yksityisistä organisaatioista ja 16 kirjaamisvalmentajaa koulutusorganisaatioista. Lisäksi ryhmiin osallistui 95 muuta henkilöä, jotka koostuivat THL:n ja Kelan edustajista, opiskelijoista, keskeyttäneistä henkilöistä ym.. Jokaisesta valmennusryhmästä koottiin kirjallinen palaute. Kaikkien ryhmien palautteista koottu valmennuksen yleisarvion keskiarvo oli 3,95 (asteikolla 1-5). Liitteessä 1. on koottuna 1. vaiheen kirjaamisvalmentajien valmennuksen toteuma.

Kirjaamisvalmentajien valmennuksen 2. vaihe kohdistettiin henkilöstöön, joka työskentelee hoivapainotteisissa toimintayksiköissä: asumispalveluissa, kotihoidossa, päivätoiminnassa, erityishuoltopiireissä sekä päihdehuollon yksiköissä sekä 1. vaihetta laajemmin yksityisissä palveluntuottajaorganisaatioissa. Valmennusryhmiä oli yhteensä 32. Kirjaamisvalmentajia valmistui 996 henkilöä. Heistä 812 kirjaamisvalmentajaa oli julkisista organisaatioista, 167 kirjaamisvalmentajaa yksityisistä organisaatioista ja 17 kirjaamisvalmentajaa koulutusorganisaatioista. Lisäksi ryhmiin osallistui 183 muuta henkilöä, jotka koostuivat THL:n ja Kelan edustajista, opiskelijoista, keskeyttäneistä henkilöistä ym.. Jokaisesta valmennusryhmästä koottiin kirjallinen palaute. Kaikkien ryhmien palautteista koottu valmennuksen yleisarvion keskiarvo oli 3,96 (asteikolla 1-5). Liitteessä 2. on koottuna 2. vaiheen kirjaamisvalmentajien valmennuksen toteuma.

Ruotsinkielisiä kirjaamisvalmentajien valmennusryhmiä oli yksi ja se pidettiin Vaasassa. Ryhmästä valmistui 25 kirjaamisvalmentajaa, joista 20 kirjaamisvalmentajaa oli julkisista organisaatioista, 3 kirjaamisvalmentajaa oli yksityisistä organisaatioista ja 2 kirjaamisvalmentajaa koulutusorganisaatioista. Ryhmän palautteen mukaisesti valmennuksen yleisarvion keskiarvo oli 4,11 (asteikolla 1-5).

Kirjaamisvalmentajien valmennusryhmissä ja organisaatiokohtaisissa valmennuksissa syntyneisiin kysymyksiin haettiin tarvittaessa vastauksia THL:lta, STM:stä, TSV:n toimistosta ja Kotimaisten kielten keskukselta. Kysymykset ja vastaukset koottiin UKK-palstaksi Moodle-oppimisympäristöön.

Hankkeen aikana valmistui yhteensä 1 628 kirjaamisvalmentajaa koko Suomen alueelle. Heistä 1416 kirjaamisvalmentajaa oli julkisista organisaatioista, 179 kirjaamisvalmentajaa yksityisistä organisaatioista ja 33 kirjaamisvalmentajaa koulutusorganisaatioista. Lisäksi ryhmiin osallistui 278 muuta henkilöä, jotka koostuivat THL:n ja Kelan edustajista, opiskelijoista, keskeyttäneistä henkilöistä ym.. Ryhmiä oli yhteensä 55. Kaikkien ryhmien palautteista koottu valmennuksen yleisarvion keskiarvo oli 4 (asteikolla 1-5).

Työpaketti 5 toteutui hankkeen täsmennetyt toteutussuunnitelman mukaisesti. Koska hankeaika oli lyhyempi kuin haettu hankeaika, niin kaikkia kirjaamisvalmentajien valmennusryhmiä ei ehditty järjestämään hankeaikana. Ruotsinkielisistä kirjaamisvalmentajien valmennusryhmistä kaksi jäi toteutumatta. Suomenkielisistä kirjaamisvalmentajien valmennusryhmistä yksi Helsingin valmennusryhmä jäi toteutumatta.

2.1.2.3 TP 6 Kirjaamisvalmennusten alueellinen toteutus

Hanke käynnistyi eri puolilla Suomea pidetyillä tilaisuuksilla, joissa perehdyttiin sosiaalihuollon asiakasasiakirjalakiin ja sen toimeenpanoon. Tilaisuudet oli otsikoitu 'Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano'. Kierros järjestettiin yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa. Tilaisuudet toimivat sekä sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain että Kansa-koulu-hankkeen kickoff tilaisuuksina. Tilaisuuksia järjestettiin 10 paikkakunnalla: Pori 19.11.2015, Helsinki 22.1.2016, Jyväskylä 4.2.2016, Lahti 11.2.2016, Oulu 18.2.2016, Tampere (ruotsinkielinen) 10.3.2016, Kuopio 18.3.2016, Turku 23.3.2016, Lappeenranta 31.3.2016 ja Seinäjoki 7.4.2016. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 1 662 henkilöä, joista paikalla 780 henkilöä ja webcast-yhteydellä 882 henkilöä. Tilaisuuksien esitykset, tallenteet ja UKK olivat hankkeen internetsivuilla kaikkien hyödynnettävissä.

Kirjaamisvalmennusten alueellinen toteutus käynnistyi organisaatiossa tai yhteistyöalueilla, kun kirjaamisvalmentajat valmistuivat. Hankkeen aikana organisaatioiden tai alueiden ryhmiä pidettiin yhteensä 468 kappaletta. Niihin osallistui yhteensä 9 888 sosiaalipalvelujen asiakastietoa kirjaavaa ammattihenkilöä. Heistä 9 591 edusti julkisia organisaatioita ja 297 yksityisiä organisaatioita. Koulutusorganisaatioiden organisaatiokohtaisia ryhmiä ei tilastoitu. Kansa-koulu-hankkeen aluekoordinaattorit tukivat kirjaamisvalmentajia organisaatiokohtaisten valmennusten suunnittelussa ja toteutuksessa.

Valmistuneet kirjaamisvalmentajat muodostivat aluekoordinaattorien johdolla maakunnallisia kirjaamisvalmentajaverkostoja. Verkostoja muodostui yhteensä 22 kappaletta, joista 18 kappaletta toimii maakunnallisesti. Pohjanmaalla toimivassa ruotsinkielisessä verkostossa on jäseniä myös Ahvenanmaalta. Verkostojen tavoitteena oli kehittää sosiaalihuollon kirjaamista valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla. Lisäksi hankkeen aikana jokaisesta suomenkielisestä verkostosta nimettiin sosiaalihuollon palvelutehtävittäin edustus THL:n asiantuntijaverkostoon.

Työpaketti 6 toteutui hankkeen täsmennetyt toteutussuunnitelman mukaisesti. Koska hankeaika oli lyhyempi kuin haettu hankeaika, niin osa toimenpiteistä jäi keskeneräisiksi. Ruotsinkielisen kirjaamisvalmennuksen alueellinen toteutus ei ehtinyt käynnistymään. Suomenkielisen kirjaamisvalmennuksen alueellinen toteutus 2. vaiheen kohderyhmän ei osin ehtinyt käynnistymään.

2.2 Hankkeen kulku vaiheittain

2.2.1 Toiminta- ja tietomääritysten toimeenpano

2.2.1.1 TP 1 Palvelutehtäväluokituksen käyttöönotto

Työpakettien 1, 2 ja 3 ensimmäinen vaihe käynnistyi pilottiorganisaatioiden avoimella haulla 22.10. – 19.11.2015. Hakemuksia saatiin kaikkiaan 22 kappaletta. Pilottien arvioinnissa kiinnitettiin huomiota erityisesti a) hakijan pilotointiin käytettävissä olevaan resurssiin, b) käytössä olevaan tietojärjestelmään, c) missä sosiaalihuollon palvelutehtävässä tai -tehtävissä hakijat suunnittelivat pilotointia. Tässä vaiheessa käytiin THL:n kanssa keskustelua siitä, mitkä asiakasasiakirjojen määritykset olisivat käytettävissä silloin, kun niitä piloteissa tarvitaan. Näin pyrittiin ennakoimaan sitä, että pilotointiin saadaan riittävä resurssi ja arvioimaan, että pilotointi on toteutettavissa pilotointiaikana. Lisäksi pilottien valinnassa pyrittiin huomioimaan tuleva sote- ja maakuntauudistus. Hankkeen ohjausryhmä valitsi 7.12.2015 kokouksessaan seitsemän pilottia (Taulukko 1.). Piloteista muodostettiin sosiaalihuollon palvelutehtävittäin ryhmiä: 1) lapsiperheiden palvelut: Eksote ja Päijät-Häme, 2) lastensuojelu: Jyväskylä, Turku ja Vaasa sekä 3) koko palvelutehtäväluokitus ja iäkkäiden palvelujen omaishoidon tuki: Oulunkaaren ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymät. Ryhmäpilottien kokoamisen taustalla oli ajatus pilottien vertaistuen mahdollistamisesta pilotoinnin aikana.

Pilotoinnin vastuuhenkilönä hankkeessa oli sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija. Kaikki seitsemän pilottia käynnistyivät helmikuussa 2016 pilottiryhmien aloituspalavereilla. Pilottien kanssa solmittiin pilottisopimukset. Pilottien työskentely käynnistyi tekemällä kunkin pilotin omat työsuunnitelmat, joissa täsmennettiin pilotoinnin kohde.

Pilottien kokoontumiset ja tilannekatsaukset organisoitiin hankkeen sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijalla. Tilannekatsaukset järjestettiin etäyhteydellä pilottiryhmittäin noin kerran kuukaudessa koko pilotoinnin ajan. Tilannekatsausten tarkoituksena oli käydä läpi pilotoinnin aikana esiin nousseita haasteita ja etsiä yhdessä ratkaisuja pilotoinnin etenemisen tukemiseksi. Lisäksi käytiin läpi kysymyksiä, joihin ei löydetty vastauksia itse. Näitä kysymyksiä välitettiin lähinnä THL:ään. Saadut vastaukset toimitettiin ryhmäpiloteille tiedoksi. Kaikki vastaukset koottiin Yhteistyötilat.fi-sivuston yhteiskannan työtilaan. Yhteistyötilaan muodostettiin usein kysytyjen kysymysten UKK palsta, josta pilottien yhteyshenkilöt näkivät kaikki esitetyt kysymykset ja vastaukset.

Pilotointien toteutuksen kokonaisvastuu oli sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijalla. Jokaisen pilotin tukena oli lisäksi aluekoordinaattori siitä sosiaalialan osaamiskeskuksesta, jonka alueella pilotti toteutettiin. Joissakin piloteissa aluekoordinaattorin rooli pilotoinnin koordinoinnissa ja etenemisessä oli keskeinen. Osa piloteista valitsi omasta organisaatiostaan pilotin projektipäällikön, joka yhdessä aluekoordinaattorin kanssa vastasi pilotoinnin koordinoinnista ja etenemisestä. Pilottien etenemisen haasteena oli kaikissa organisaatioissa käytettävissä olleen henkilöstöresurssin niukkuus suhteessa työmäärään.

Pilotoinnin aikana järjestettiin kaksi kaikkien pilottien yhteistyötilaisuutta. Ensimmäinen yhteistyötilaisuus oli 23.9.2016. Sen tarkoituksena oli tukea pilotoinnin etenemistä. Tällöin käsiteltiin pilottien väliarvioinnin tulosten pohjalta pilotoinnin sen hetkistä tilannetta, pilotoinnin

haasteita ja pilottien siihen mennessä saamaa tukea. Osallistujia oli 45 henkilöä. Toinen yhteistyötilaisuus järjestettiin 17.2.2017. Tilaisuuden tarkoituksena oli käydä läpi pilottien tuotoksia ja pilotoinnin aikana esiin nousseita haasteita. Osallistujia oli 30 henkilöä.

Lisäksi pilotoinnin aikana järjestettiin tarvittaessa järjestelmätoimittajien ja pilottien välisiä tapaamisia. Joissakin tapaamisissa olivat mukana hankehenkilöstö ja THL ja osa tapaamisista oli pilottien ja järjestelmätoimittajien välistä yhteistyötä. Näiden tapaamisten tavoitteena oli edistää pilotointia ja käydä keskustelua tietojärjestelmien kehitysvaiheesta ja kehityksen aikatauluista. Pilottiorganisaatiot pystyivät myös tuomaan esiin omia toiveitaan ja suunnitelmiaan sekä haasteita, joita pilotoinnin aikana oli noussut esiin.

2.2.1.2 TP 2 Palveluprosessien yhtenäistäminen

Kansalliset prosessikuvaukset julkaistiin vasta huhtikuussa 2017, kun suuri osa piloteista oli jo päättynyt. Hankkeen työntekijöitä ja pilottiorganisaatioiden edustajia osallistui kuitenkin THL:n prosessimallinnustyöpajoihin, joissa valmisteltiin kansallisia prosessikuvauksia. Kansallisten prosessikuvausten myöhäinen julkaisu vaikutti siihen, että pilottien työskentely prosessien yhtenäistämiseksi rajautui organisaatioiden omien prosessikuvausten kartoittamiseen ja osin kuvausten päivittämiseen. Palveluprosessien yhtenäistäminen koettiin pilottien kehittämistoimenpiteistä haastavimpana, sillä palvelutehtäväkohtaiset prosessimuutokset vaikuttavat organisaatiossa toimintaan laajasti. Osin siitä syystä piloteissa prosessityöskentelyyn varattu resurssi ei mahdollistanut prosessikuvausten kartoittamista, päivittämistä tai uusien prosessikuvausten laatimista suunnitellussa laajuudessa. Pilottien loppuraportteihin on kuitenkin kuvattuna päivitettyjä prosessikuvauksia ja yhden pilottiorganisaation ohje prosessikuvausten laatimiseen.

2.2.1.3 TP 3 Asiakasasiakirjojen sisällön yhtenäistäminen

Pilotoinnin alussa todettiin, että asiakirjahallinnon kartoittamiseksi tarvitaan työkalu. Pilotit ja sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija käynnistivät yhteisen työkalun luomisen. Nykytilan kartoituksen työkalun ensimmäinen versio oli toiminta- ja tietomääritysten rukkasyhmällä kommentoitavina huhtikuussa 2016. Pilotit käyttivät erilaisia esiversioita ja antoivat työkalun versioista palautetta ja tekivät työkalua koskevia kehitysehdotuksia. Työkalua käytettäessä todettiin myös, että sen käyttöä helpottaisi täyttöohje. Täyttöohjeen laati sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija yhteistyössä hankkeen aluekoordinaattorien ja THL:n kanssa. Nykytilan kartoituksen työkalu ja sen täyttöohje julkaistiin hankkeen internetsivuilla 23.3.2017. Hankkeen aikana työkalua ja täyttöohjetta päivitettiin yhden kerran huhtikuussa 2017.

Työkalun käytön edistämiseksi aloitettiin 18.5.2017 kyselytuntien järjestäminen etäyhteydellä. Hankkeesta kyselytunneille osallistui sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijan lisäksi aluekoordinaattoreita. Kyselytunteja järjestettiin yhteensä 10 kertaa. Kyselytunneille ilmoitauduttiin etukäteen. Kyselytunneille oli mahdollista lähettää kysymyksiä etukäteen sähköpostilla. Kysymyksiin vastattiin kyselytunnin aikana ja sähköpostitse. Näistä kysymyksistä ja vastauksista muodostettiin usein kysytyjen kysymysten (UKK) palsta. Hankkeen internetsivuille laitettiin [linkki UKK-palstalle](#).

Pilotit päättyivät viimeistään huhtikuussa 2017 (Taulukko 1.). Jokainen pilotti laati omasta pilotoinnistaan loppuraportin, johon on koottuna pilotoinnin kulku, tuotokset, arviointi ja jatkotoimenpiteet.

Työpakettien 1, 2 ja 3 toinen vaihe eli pilottien hyvien käytäntöjen jakaminen kautta maan käynnistyi yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, paikallisen sosiaalialan osaamiskeskuksen ja hankkeen seitsemän pilotin kanssa järjestetyllä aluekierroksella. Aluekierroksen nimi oli 'Sosiaalihuollon Kanta-palveluihin valmistautuminen – lainsäädäntöä, tukea ja ohjausta sote-toimijoille'. Tilaisuudet järjestettiin 11 paikkakunnalla: Raisio 29.3.2017, Tampere 30.3.2017, Järvenpää 5.4.2017, Helsinki 20.4.2017, Siilinjärvi 26.4.2017, Jyväskylä 27.4.2017, Seinäjoki 3.5.2017, Oulu 4.5.2017, Lappeenranta 10.5.2017, Lahti 11.5.2017 ja Vaasa 17.5.2017 (ruotsinkielinen). Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 910 henkilöä, joista paikalla 565 henkilöä ja webcast-yhteydellä 345 henkilöä. Tilaisuuksien esitykset, tallenteet ja tilaisuuksien ennakkokysymyksistä ja niiden vastauksista koottu UKK-palsta olivat hankkeen internetsivuilla kaikkien hyödynnettävissä.

Meneillään oleva sote- ja maakuntauudistus on kuormittanut sote-organisaatioita ja tästä syystä resurssia sosiaalihuollon Kanta-palveluiden valmistautumiseen tähtäävään työhön on ollut haasteellista löytää. Joissain organisaatioissa odotetaan maakuntauudistuksen etenemistä ja sitä, että maakunta tekee tarvittavat aikataululliset ja järjestelmiä koskevat ratkaisut sosiaalihuollon Kanta-palveluiden käyttöönotossa. Tästä syystä kunnissa ja kuntayhtymissä ei ole ollut halukkuutta ja valmiutta kehittämistoimenpiteisiin.

2.2.2 Kirjaamisosaamisen kehittäminen

2.2.2.1 TP 4 Kirjaamisvalmennuksen sisällön tuottaminen

Kirjaamisvalmennusmateriaalin tuottamisen vastuuhenkilö oli kirjaamisosaamisen kehittämisen kehittämiskokonaisuuden sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija. Hän tuotti materiaalin yhdessä hankkeen aluekoordinaattoreiden kanssa. Valmennusmateriaalin tuottamisessa hyödynnettiin asiantuntijakomentointia. Tuotettu materiaali on kuvattu loppuraportin kohdassa 2.1.2.1 TP 4 Kirjaamisvalmennuksen sisällön tuottaminen.

Kirjaamisvalmentajien valmennusten materiaalin sisältöä ja valmennusten rakennetta pilotoitiin 1. vaiheessa Espoossa ja 2. vaiheessa Jyväskylässä. Piloteista koottiin kirjallinen palaute. Kootun palautteen pohjalta valmennusmateriaalia ja valmennusten toteutusta muokattiin. Hankkeen ohjausryhmä kommentoi ja hyväksyi valmennusmateriaalin ennen ensimmäisten kirjaamisvalmentajien valmennusryhmien käynnistymistä.

Ohjausryhmän hyväksynnän jälkeen kirjaamisvalmentajien valmennuksen valmennusmateriaali tallennettiin sähköiseen oppimisympäristöön Moodleen PDF-tiedostoina. PDF-muotoiset tiedostot varmistivat materiaalin oikeellisuuden. Näin materiaali oli kaikkien kirjaamisvalmentajien valmennuksen osallistujien käytettävissä.

Kirjaamisvalmentajien käyttämä organisaatiokohtainen valmennusmateriaali tallennettiin Moodleen Pptx-muodossa. Pptx-muotoisten tiedostojen suojaaminen varmisti materiaalin oikeellisuuden, mutta ei mahdollistanut valmentajille materiaalin muokkaamista.

Kirjaamisvalmennusmateriaalin sähköinen saatavuus organisaatiokohtaisten valmennusten osallistujille mahdollistettiin toteuttamalla erillinen Moodle-kurssi, jonne organisaatiokohtainen valmennusmateriaali tallennettiin PDF-tiedostoina. Osallistujat saivat kurssin kirjautumisohjeet valmentajilta.

Hankkeen toimesta materiaali päivitettiin säännöllisesti ja päivityksistä ilmoitettiin kaikille kirjaamisvalmentajille Moodlen kautta. Materiaali oli aina ajantasaista.

2.2.2.2 TP 5 Kirjaamisvalmentajien valmennus

Kirjaamisvalmentajien valmennus toteutettiin hankkeessa kahdessa vaiheessa. Ruotsinkielinen kirjaamisvalmentajien valmennus toteutettiin yhdistettynä 1. ja 2. vaihe. Molempien vaiheiden toteutuksesta tehtiin erilliset koulutus- ja toteutussuunnitelmat. Koulutussuunnitelmiin oli kirjattuna kirjaamisvalmentajien suhdeluku, joka 1. vaiheessa 1/50 (kirjaamisvalmentaja/asiakastyötä tekevä sosiaalihuollon henkilöstö) ja 2. vaiheessa 1/100. Hankesuunnitelman mukaan pienistä organisaatioista muodostetaan yhteistyöalueita, joille valmennetaan yhteisiä kirjaamisvalmentajia. Molemmissa vaiheissa koulutusorganisaatioiden edustajien oli mahdollista osallistua valmennuksiin.

Kirjaamisvalmentajien valmennus toteutettiin kaikkialla samanlaisena päiväkohtaisiksi koulutussuunnitelmiksi tarkennettujen toteutussuunnitelmien mukaisesti. Valmennus koostui neljästä lähikoulutuspäivästä ja kolmesta etätehtävästä (ennakkotehtävä ja kaksi välitehtävää). Etätehtäviin ohjeistettiin varaamaan kaksi työpäivää. Jokainen osallistuja sai valmennuskokonaisuudesta todistuksen. Todistuksen saamiseksi osallistujilta edellytettiin osallistumista kaikkiin lähikoulutuspäiviin tai korvaamaan päivät joko osallistumalla toiselle paikkakunnalle tai tekemään erillisen korvaavan tehtävän. Lisäksi kaikki tehtävät tuli olla suoritettuna.

Kirjaamisvalmentajien valmennuksen kouluttajina toimivat hankkeen aluekoordinaattorit yhdessä kirjaamisosaamisen kehittämisen kansallisen sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijan kanssa. Lisäksi joillakin paikkakunnilla tietoturvan ja tietosuojan osion yhteydessä organisaation tietosuojavastaava oli paikalla kertomassa omasta työstään.

Kirjaamisvalmentajien valmennuksen 1. vaihe käynnistyi Espoossa toteutetulla pilottivalmennuksella 12.5.2016. Muut ryhmät toteutettiin ajalla 5.9.2016 – 25.4.2017. Kirjaamisvalmentajien valmennuksen 2. vaihe käynnistyi Jyväskylän pilotilla 2.2.2017. Muut ryhmät toteutettiin ajalla 4.4. – 13.12.2017. Kirjaamisvalmentajien valmennuksen kouluttajien poissaoloja varten tehtiin varahenkilöjärjestelmä, joka mahdollisti sen, että kouluttajien poissaolotapauksissa ryhmiä ei jouduttu perumaan. Kaikki ryhmät toteutettiin suunnitellusti. Aluekoordinaattorien henkilöstömuutosten vuoksi käytettiin myös varahenkilöjärjestelmää, jolloin valmennukset toteutettiin valmennusparina. Päävastuu valmennuksen toteutuksesta oli pitempään hankkeessa työskennelleellä aluekoordinaattorilla tai hankkeen yhteisellä henkilöstöllä.

Näin varmistettiin hankkeen kouluttajien määrämuotoisen kirjaamisen ja sosiaalihuollon tiedonhallinnan osaaminen ja siten taattiin valmennusten laatu.

2.2.2.3 TP 6 Kirjaamisvalmennusten alueellinen toteutus

Organisaatio- ja aluekohtaista kirjaamisvalmennusta on toteutettu organisaatioissa tehtyjen suunnitelmien mukaisesti. Jokainen organisaatio on itse tehnyt valinnan organisaatiokohtaisen kirjaamisvalmennuksen sisällöstä ja laajuudesta. Kansa-koulu-hankkeen aluekoordinaattorit ovat tukeneet valmentajia organisaatiokohtaisten valmennusten suunnittelussa ja toteutuksessa. Valmennusten suunnitteluvaiheessa myös kirjaamisvalmentajaverkosto on ollut kirjaamisvalmentajien vertaistukena.

Organisaatio- ja aluekohtaisista valmennuksista kerättiin raportointitietoa Webropol-kyselyn avulla. Näin saatiin tietoa siitä, missä organisaatioissa, minkä sosiaalialan osaamiskeskusten alueella ja milloin valmennusta järjestettiin sekä pidetyn valmennuksen pituudesta. Suurin osa valmennuksesta pidettiin 5 – 8 tunnin pituisena, mikä viittaa hankkeessa tuotettuja kahden puolikkaan työpäivän tai kuuden moduulin mukaiseen toteutukseen.

Jokainen organisaatio on myös itse tehnyt valinnan siitä, millä aikataululla kirjaamisvalmennukset toteutetaan. Osa organisaatioista on käynnistänyt valmennukset mahdollisimman pian kirjaamisvalmentajien valmistumisen jälkeen. Osassa organisaatioista käynnistyminen on ollut hitaampaa. Erityisesti ne organisaatiot, joissa on ollut projekteja sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon liittymiseksi, ovat käynnistäneet kirjaamisvalmennukset nopeasti. Toisaalta osassa organisaatioista on ollut nähtävissä, että esimiehillä ei ole ollut tietoa Kanta-palveluiden käyttöönottoon liittyvistä muutoksista. Osin tästä syystä organisaatioiden kirjaamisvalmennukset eivät ole käynnistyneet. Joissakin organisaatioissa valmistuneet kirjaamisvalmentajat ovat valmentaneet myös esimiehiä. Tässä on siis selkeästi näkyvissä esimiesten osaamisen vahvistamisen tarve määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönotossa sosiaalihuollossa.

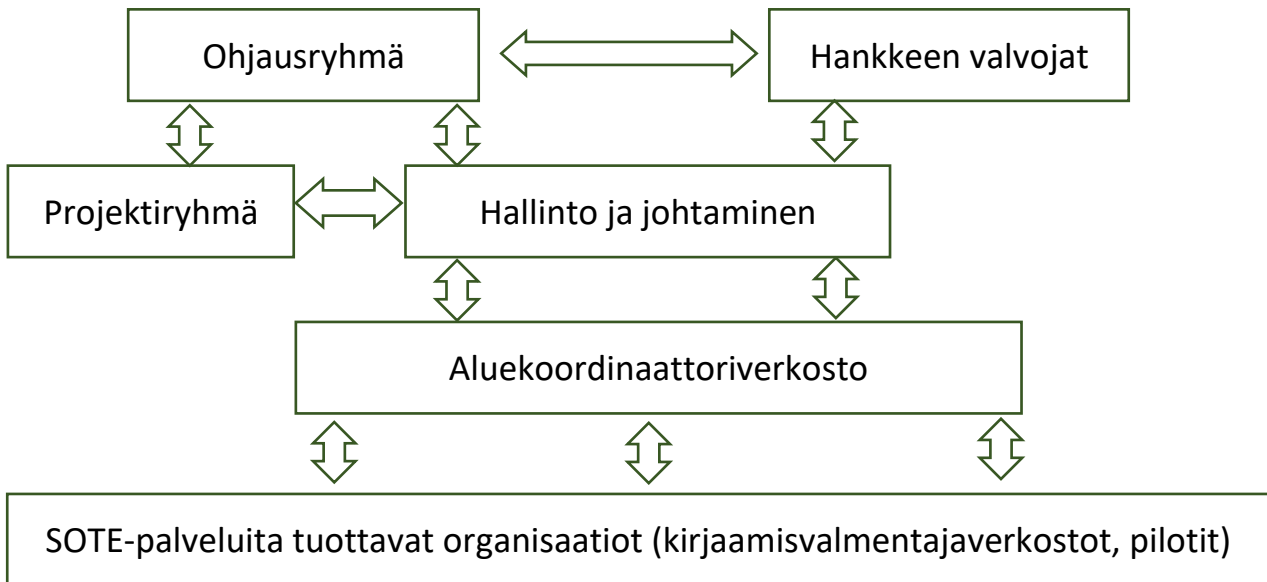
3 HANKKEEN ORGANISAATIO

Hankkeen organisaatio on kuvattu kuvassa 1. Hanketta hallinnoi Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy, Socom. Hanketta toteutettiin sosiaalialan osaamiskeskusverkostossa kiinteässä yhteistyössä kuntien ja kuntayhtymien kanssa. Hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana toimi Socom Oy:n toimitusjohtaja Leena Kaljunen. Hän oli myös hankkeen vastuhenkilö. Ohjausryhmässä oli edustaja jokaisesta sosiaalialan osaamiskeskuksesta, Suomen Kuntaliitosta ja THL:stä hankkeen valvojat. Ohjausryhmän kokouksiin osallistuivat hankkeen valtakunnalliset hanketyöntekijät esittelijöinä. Ohjausryhmän tehtävänä oli seurata, arvioida ja ohjata hankkeen toimintaa ja talouden toteutumista. Ohjausryhmän jäsenet ja tarkemmat tehtävät löytyvät liitteestä 3. Ohjausryhmä kokoontui 10 kertaa ja sähköpostikokouksia oli neljä.

Hankkeen hallinnosta ja johtamisesta vastasivat hankkeen yhteinen henkilöstö: hankejohtaja, hankesihteeri, viestintäasiantuntija ja kaksi sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijaa. Hankejohtajana toimi Maarit Hiltunen-Toura. Hän toimi hankkeen yhteyshenkilönä rahoittajaan ja vastasi hanketyön johtamisesta, valtakunnallisesta koordinoinnista, toiminnallisesta raportoinnista ja sidosryhmäyhteistyöstä. Hankesihteerinä toimi Mari Lehtonen ja hän oli talouden vastuhenkilö

hankkeessa. Viestintäasiantuntijana toimi Kai Kortelainen ja hän oli lähinnä teknisen viestinnän asiantuntija. Sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija kirjaamisosaamisen kehittämiskokonaisuudessa toimi Hanna Lohijoki ja toiminta- ja tietomääritysten toimeenpanon kehittämiskokonaisuudessa Teppo Taskinen. He vastasivat oman kehittämiskokonaisuuden valtakunnallisesta toteutuksesta. Hallinnon ja johtamisen henkilöstön tarkemmat tehtävät löytyvät liitteestä 4.

Kuva 1. Hankkeen organisaatio

Hankkeen projektiryhmän puheenjohtajana toimi hankejohtaja Maarit Hiltunen-Toura. Ryhmässä oli edustus STM:stä, THL:stä, Kuntaliitosta ja lisäksi ryhmän jäseniä olivat hankkeen sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijat. Projektiryhmän tehtävänä oli käsitellä, kommentoida ja ohjata hankkeen tuotosten valmistelua. Projektiryhmän jäsenet ja tarkemmat tehtävät löytyvät liitteestä 3. Projektiryhmä kokoontui 20 kertaa.

Hankkeen sisällöllisestä ja operatiivisesta toteuttamisesta vastasi hankkeen aluekoordinaattoreista muodostettu aluekoordinaattoriverkosto. Aluekoordinaattoriverkoston puheenjohtajina toimivat hankkeen sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijat Hanna Lohijoki ja Teppo Taskinen. Aluekoordinaattoriverkoston jäsenet löytyvät liitteestä 3. Verkosto kokoontui 20 kertaa. Lisäksi aluekoordinaattoreilla ja hankkeen valtakunnallisilla toimijoilla oli kuusi yhteistä työpajapäivää. Niissä käytiin yhdessä läpi kirjaamisvalmennusmateriaalia ja kirjaamisvalmentajien valmennuksen toteutusta sekä nykytilan kartoituksen työkalua. Lisäksi käsiteltiin hankkeen toteuttamat arvioinnit ja sovittiin arvioinnin tulosten huomioimisesta hankkeen toteutuksessa.

Hankkeessa oli jokaisessa sosiaalialan osaamiskeskuksessa vähintään yksi aluekoordinaattori. Ruotsinkielisessä sosiaalialan osaamiskeskuksessa (FSKC) oli hankkeen yhteyshenkilö. Aluekoordinaattorien tehtävänä oli vastata hankkeen toteutuksesta omilla toiminta-alueillaan. Aluekoordinaattorit ja heidän tarkemmat tehtävänsä ovat liitteessä 4.

Molempiin hankkeen kehittämiskokonaisuuksiin muodostettiin omat rukkasyhmät. Näiden ryhmien tehtävänä oli edistää kehittämiskokonaisuuksien suunnittelua, valmistelua ja

toteuttamista. Rukkasryhmien jäsenet ja tarkemmat tehtävät löytyvät liitteestä 3.

Kirjaamisosaamisen kehittämisen rukkasryhmä kokoontui 21 kertaa. Toiminta- ja tietomäärittysten toimeenpanon rukkasryhmä toimi sähköpostin välityksellä. Tämän lisäksi hankkeen aluekoordinaattorit muodostivat eri teemojen ympärille pieniä työryhmiä valmistelun eri vaiheissa.

Hankkeen seitsemästä pilotista muodostettiin sosiaalihuollon palvelutehtävittäin ryhmiä: 1) lapsiperheiden palvelut: Eksote ja Päijät-Häme, 2) lastensuojelu: Jyväskylä, Turku ja Vaasa sekä 3) koko palvelutehtäväluokitus ja iäkkäiden palvelujen omaishoidon tuki: Oulunkaari ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä. Näin pilotit saivat vertaistukea toisiltaan pilotoinnin aikana. Ryhmien jäsenet löytyvät liitteestä 3. Kaikkien ryhmäpilottien tilannekatsauksia pidettiin etäyhteydellä yhdeksän kertaa.

4 HANKKEEN RESURSSIT

Kansa-koulu-hankkeen valtionavustuksen perusteeksi hyväksytyt kokonaiskustannukset olivat 1 822 858 €. THL myönsi hankkeelle valtionavustusta 1 640 572 €. Päätös on päivätty 18.6.2015 ja liite päätökseen saatiin 3.9.2015. Valtionavustuksen osuus kokonaiskustannuksista oli 90 %. Hankkeen kokonaiskustannukset toteutuivat suunnitellun mukaisesti. Hanke teki kaksi muutoshakemusta, jotka kohdistuivat kustannuslajien muutokseen. Ensimmäisessä kustannuslajin muutoksessa palveluiden ostoista siirrettiin 20 570 € henkilöstömenoihin. Tällä muutoksella varmistettiin hankkeen ruotsinkielinen toteutus. Toisessa kustannuslajin muutoksessa palveluiden ostoista siirrettiin vuokriin 34 011 €. Hankkeen valmisteluvaiheessa vuokratkustannukset oli arvioitu liian pieniksi. Näillä ei ollut vaikutusta hankkeen kokonaiskustannuksiin.

Hankkeen viimeisessä ohjausryhmän kokouksessa päätettiin osatoteuttajien välisestä hankkeen sisäisestä kustannusten kohdentumisesta. Ohjausryhmän päätöksellä yli- ja alijäämäiset osatoteuttajien budjetit tasattiin. Hanke käytti hyväksytyin valtionavustuksen kokonaisuudessaan. Hankkeen toteutuneet menot ja rahoitus on nähtävissä liitteessä 6.

Hankkeen henkilöstöresurssit on esitetty taulukossa 2.. Jokaisessa sosiaalialan osaamiskeskuksessa oli palkattuna yksi aluekoordinaattori ja FSKC:ssä hankkeella oli yhteyshenkilö. Sosiaalitaidossa ja Versossa oli kaksi aluekoordinaattorin tehtäviä tehnyttä henkilöä, joiden muu työpanos kohdentui osaamiskeskuksen muihin tehtäviin. Pikassoksessa yksi osaamiskeskuksen työntekijä osallistui hankkeen toteutukseen yhdessä aluekoordinaattorin kanssa. Lisäksi joidenkin osaamiskeskusten taloushallinnon henkilöstöä osallistui hankkeen taloushallintoon liittyviin tehtäviin (lähinnä maksatushakemusten tekoon).

Hankkeen ulkopuoliset asiantuntijaresurssit on koottuna liitteessä 5.. Ulkopuolista asiantuntijaresurssia tarvittiin erityisesti kirjaamisosaamisen kehittämiskokonaisuudessa. Alkuperäinen suunnitelma oli kutsua kirjaamisosaamisen rukkasryhmään kirjaamisen asiantuntijoita ulkopuolisista organisaatioista. Tämä osoittautui kuitenkin vaikeaksi, mistä johtuen ulkopuolista resurssia ostettiin kirjaamisen kansallisilta asiantuntijoilta. Tämä kohdentui kirjaamisvalmentajien valmennuksen materiaalin valmisteluvaiheeseen ja valmennusten edetessä kysymysten vastaamiseen.

Taulukko 2. Hankkeen henkilöstöresurssit.

Nimi	Osaamiskeskus	Työsuhteen kesto	Hankkeelle tehty työpanos
Maarit Hiltunen-Toura	Socom	1.8. – 31.12.2015	79 %
		1.1. – 31.12.2016	94 %
		1.1.-31.12.2017	92 %
Mari Lehtonen	Socom	4.8. – 31.12.2015	100 %
		1.1. – 31.12.2016	50 %
		1.1.2017 – 31.12.2017	52 %
Kai Kortelainen	Socom	1.8. – 31.12.2015	41 %
		1.1.-31.12.2016	48 %
		1.1.-31.12.2017	46 %
Hanna Lohijoki	Socom	1.10.2015 – 31.12.2017	100 %
Teppo Taskinen	Socom	24.8.2015 – 31.12.2017	100 %
Sina Puukko	Socom	1.8.2016-31.7.2017	34 %
		19.10.-31.12.2017	
Saija Siivonen	Vasso	1.1.2016 – 31.12.2017	100 %*
Anna Väinälä	Socca	11.1. – 31.5.2016	40 %
		1.6.2016 – 31.12.2017	100 %
Matti Karvonen	Pikassos	29.2.2016 – 31.8.2017	100 %
		1. – 31.8.2017	20 %
Anni Kuhalainen	Pikassos	1.3.2016 – 31.7.2017	30 %
		1.9. – 31.12.2017	80 %
Jaana Taina	Socom	1.4.2016 – 31.12.2017	100 %*
Riikka Rantanen	Koske	1.4.2016 – 31.12.2017	100 %*
Päivi Röppänen	ISO	1.4.2016 – 31.3.2017	80 %
Susanna Rautio	ISO	1.4. – 31.12.2017	100 %
Nina Peronius	Poske	1.8.2016 – 31.12.2017	100 %
Päivi Niiranen	SONetBOTNIA	23.5.2016 – 31.12.2017	91 %
Monica Blomqvist-Åkermarck	Verso	1.1.2016 – 31.12.2017	40 %
Kirsi Kuusinen-James	Verso	1.1.2016 – 31.12.2017	18 %
Petteri Heino	Sosiaalitaito	1.10.2015 – 31.12.2017	20 %
Merja Salmi	Sosiaalitaito	1.10.2015 – 31.12.2017	3 %

* Työaika osaamiskeskuksille 50 % kokonaistyöajasta

Kirjaamisvalmentajien valmennuksen videotallenteiden tuottamiseksi tehtiin markkinakartoitus viiden tuottajan kesken ja videot tuotettiin MediaStage ky:n kanssa yhteistyössä. Hankkeen ruotsinkielinen toteutus vaati käännöstoimiston asiantuntemusta kaikessa hankkeen ruotsiksi käännettävässä materiaalissa mm. hankkeen tiedotteet, internetsivut, kirjaamisvalmentajien valmennusmateriaali, videotallenteiden tekstitys. Tässä toimijoina olivat Semantix ja BTI Studios Oy. Ulkopuolisten toimijoiden käännöstyön lisäksi materiaalin oikeellisuuden tarkistukseen osallistuivat FSKC ja THL. Lisäksi ruotsinkielisen kirjaamisvalmennusmateriaalin kokonaisuudesta vastanneen ja ruotsinkielisten kirjaamisvalmentajien valmennusryhmien kouluttamiseen osallistuneen Hanna Lohiojen ruotsinkielisen taitoa vahvistettiin.

Ennen kirjaamisvalmentajien valmennusten aloitusta ja valmentajavalmennuksen 1. vaiheen päättyessä hanketyöntekijät kokivat tarpeelliseksi vahvistaa omaa kouluttajaosaamistaan. Tätä varten tehtiin markkinakartoitus, jonka perusteella Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämispalvelut Hy+ Oy valittiin kahden kouluttajakoulutuspäivän toteuttajaksi. Sisältöön liittyvää osaamista vahvistettiin yhteistyössä THL:n kanssa, joka toteutettiin THL:n tukena ja ohjauksena hankkeelle.

5 VIESTINTÄ JA YHTEISTYÖ

5.1 Viestinnän toteutuminen

Hankkeen tiedottamisesta vastasi hankehenkilöstö hankejohtajan sekä viestintäasiantuntijan johdolla viestintäsuunnitelman mukaisesti. Viestinnän toteutumisesta raportoitiin ohjausryhmälle maksatuskausittain. Viestinnän toteutuma on koottu taulukkoon 3.

Hankkeen valtakunnallisen luonteen ja siitä johtuvan suuren kohderyhmän volyymin vuoksi ulkoinen viestintä oli suurimmaksi osaksi yksisuuntaista. Hankkeen tiedotteet lähetettiin laajalla jakelulla kaikkiin kuntiin Manner-Suomessa ja Ahvenanmaalla, sekä valikoidulla jakelulla yhteistyökumppaneille, erityishuoltopiireihin ja sairaanhoitopiirien tietohallintoihin. Hankkeen internetsivut toimivat monipuolisena tiedottamisen alustana ja kävijämääriä seurattiin Google Analytics-työkalun avulla. Hankeaikana Kansa-koulu-hankkeen sivuilla kävijöitä oli yli 55 000 kertaa. Vuorovaikutteisia kanavia olivat lähinnä Twitter, Moodlen keskustelupalstat sekä suorat yhteydenotot sähköpostilla, Skypellä tai puhelimitse.

Hankkeen sisäisessä viestinnässä käytettiin sähköisiä viestintätyökaluja, kuten Skype-kokouksia ja sähköpostia.

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano- ja Sosiaalihuollon Kanta-palveluihin valmistautumisen aluekierrosten kaikki tilaisuudet lähetettiin suorana webcasting-lähetyksenä sekä jaettiin YouTuben kautta tallenteina. Webcastingin käyttö oli viestintäratkaisuna onnistunut, sillä se mahdollisti tilaisuuksille odotettua suuremman yleisön ja saatu palaute oli pääasiassa positiivista ja kannustavaa.

Viestintästrateginen jako ajankohtaisten ja yleisten asioiden laajaan yksisuuntaiseen tiedottamiseen ja yksityiskohtaisten ja tarkentavien asioiden suppeampaan vastavuoroiseen tiedottamiseen oli toimiva ja säästi resursseja muuhun työskentelyyn.

Taulukko 3. Hankkeen viestinnän koonti

Ulkoinen viestintä		
Kuntatiedote (sähköinen)		1 (suomi)
Kansa-koulu-hankkeen tiedote (sähköinen)		6 (suomi) 5 (ruotsi)
Julkaistut artikkelit:		
<ul style="list-style-type: none"> a) Hiltunen-Toura Maarit, Lohijoki Hanna, Väinälä Anna & Ropo Riitta 2016. Kohti määrämuotoista kirjaamista. Talentia (7), 21-23 b) Siivonen Saija, Taskinen Teppo & Hiltunen-Toura Maarit 2016. Kansa-koulu-hankkeessa lastensuojelun asiakasasiakirjarakenteita käyttöön. Sosiaali- ja kuntatalous (5), 31. c) Hiltunen-Toura Maarit, Leskinen Kaija & Taskinen Teppo 2017. Määrämuotoinen kirjaaminen etenee sosiaalihuollossa. Teoksessa Jämsen Arja (toim.) Sosiaalityön vuoro - keskusteluja ajassa, 80-85 		
Julkaistut opinnäytetyöt:		
<ul style="list-style-type: none"> a) Rautiainen Helena 2017. Sosiaalihuoltoon yhtenäistä asiakastietoa –Case kirjaamisvalmentajien valmennus. Pro Gardu -tutkielma https://www.tritonia.fi/download/gradu/7302 b) Stellberg Tuulia 2017. Osallistava kirjaaminen –Nykytila ja kehittämistarpeet Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteissä. Käytäntötutkimuksen raportti Helsingin yliopisto 		
Moodle-oppimisympäristö:Kirjaamisvalmentajien valmennuksen ja organisaatioiden valmennuksen osallistujien kurssit ja opetusmateriaalit, organisaatioiden kirjaamisvalmennusmateriaalit, usein kysytyt kysymykset UKK -palsta		Päivitys tarvittaessa
Hankkeen internetsivut http://www.socom.fi/kansa-koulu		Päivitys tarvittaessa
Pilottien työsuunnitelman pohja		
Nykytilan kartoituksen työkalu ja täyttöohje		Päivitys tarvittaessa
Pilottien loppuraporteista koottu Prezi-esitys		
Nykytilan kartoituksen työkalun usein kysytyt kysymykset, UKK –palsta		Päivitys tarvittaessa
Kahden aluekierroksen UKK -palsta		
Liitutaulu-blogi kirjoitukset:		4 julkaisua
<ul style="list-style-type: none"> a) Kirjaamisvalmentajien valmennukset käynnistyivät Lappeenrannassa, julkaistu 23.9.2016 b) Turussa pilotoidaan lastensuojelun asiakasasiakirjarakenteita - Miten uudistus hyödyttää sosiaalialan ammattilaista?, julkaistu 11.11.2016 c) 25 paikkakuntaa, 29 ryhmää ja lähes 680 ilmoittautunutta, julkaistu 18.1.2017 d) Kirjausten sisällöt vaihtelevat — kirjaamisvalmennus tuo osaamista kaikille sektoreille, julkaistu 22.6.2017 		
Webcasting-lähetykset ja tallenteet aluekierrosten 22 tilaisuudesta		
Twitter: @kansa-koulu-hanke		tarvittaessa
Sisäinen viestintä		
Dropbox työtila		
Yhteiskannan työtila		
Sähköpostit		
Skype		

5.2 Yhteistyö

Hankkeessa tehtiin tiivistä yhteistyötä monien toimijoiden kanssa. Jokaisella osaamiskeskusalueella yhteistyö kohdentui erityisesti alueen kuntien toimijoihin. Hanke sai laajasti tukea ja ohjausta kirjaamisvalmennusmateriaalin valmisteluun sekä pilottien ja kirjaamisvalmennusten toteutuksen aikana esiin nousseisiin kysymysten vastaamiseen. Hankkeen yhteistyötahot ja yhteistyön sisältö:

- a) Sosiaali- ja terveysministeriö
  - kirjaamisvalmennuksessa esille nousseiden kysymysten vastaaminen
  - kirjaamisvalmennuksen 1. ja 2. vaiheen materiaalien kommentointi
  - 2015-2016 aluekierroksen ja kevään 2017 aluekierroksen suunnittelu ja toteutus
- b) Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
  - valtakunnallisten määräysten etenemisen huomiointi
  - kirjaamisvalmennuksessa esille nousseiden kysymysten vastaaminen
  - kirjaamisvalmennuksen 1. ja 2. vaiheen ja ruotsinkielisen materiaalin kommentointi ja kolmen videoluennon toteutus
  - 2015-2016 aluekierroksen ja kevään 2017 aluekierroksen suunnittelu ja toteutus
- c) Kuntaliitto (AKUSTI-hanke): yhteistyöverkostojen luominen
- d) Sosiaalialan osaamiskeskukset
  - alueellisten verkostojen luominen ja alueellinen koordinaatio
  - FSKCn kanssa ruotsinkielisen materiaalin toteutus
  - 2015-2016 aluekierroksen ja kevään 2017 aluekierroksen suunnittelu ja toteutus
- e) THL:n valtionavustushankkeet (KAPSA, KiTi, IKI, LaTo,): tietoa palvelutehtäväluokituksen ja asiakasasiakirjojen käyttöönnotosta kuntaorganisaatiossa
- f) THL:n valtionavustushankkeet (SosKanta, VALAS Kanta, TurkKa, SoLAKKa): Kirjaamisvalmennuksen, kirjaamisvalmentajien ja Kanta-käyttöönottoihin liittyvä yhteistyö
- g) Tietojärjestelmien toimittajat (Tieto Oyj, Oy Abilita Ab, CGI Suomi Oy): yhteistyö Kansa-koulu-hankkeen pilottien etenemiseksi
- h) Tietosuojavaltuutetun toimisto
  - kirjaamisvalmennuksen 1. ja 2. vaiheen materiaalin kommentointi ja videoluennon toteutus
  - kirjaamisvalmennuksessa esille nousseiden kysymysten vastaaminen
- i) Kotimaisten kielten keskus
  - sosiaalialan kielen ja viestinnän opetuksen teemat
  - kirjaamisvalmennuksen 1. ja 2. vaiheen materiaalin kommentointi ja videoluennon toteutus
  - kirjaamisvalmentajien valmennuksessa esille nousseiden kysymysten vastaaminen

- j) Maakuntavalmisteluhankkeet (Uusi Sairaala, Kanta-Häme, Kymenlaakso, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo, Etelä-Pohjanmaa): keskustelua sosiaalihuollon Kanta-palveluihin valmistautumisesta ja siinä nykytilan kartoituksen työkalun hyödyntämisestä maakuntavalmistelussa
- k) Aino Kääriäinen/AMidea ay: kirjaamisvalmennusmateriaalin kommentointi ja videoluennon toteutus
- l) Riitta Väänänen: kirjaamisvalmennusmateriaalin kommentointi

6 HANKKEEN ARVIOINTI

6.1 Riskien mukainen arviointi

Hankkeen riskienhallintasuunnitelma oli osana hankesuunnitelmaa. Suunnitelmaa päivitettiin ohjausryhmässä projektiryhmän ehdotusten pohjalta. Alla on kuvattuna hankkeen riskit ja niiden toteutumisen arviointi.

Riski 1. 'Henkilöriskit, kuten avainhenkilöiden sairastuminen tai siirtyminen muihin tehtäviin'. Hankkeen yhteinen henkilöstö ei vaihtunut hankeaikana. Hankkeen yhteiselle henkilöstölle oli nimetty varahenkilöt. Kirjaamisvalmentajien valmennuksiin oli nimetty varahenkilöt. Näin kaikki hankkeen järjestämät tilaisuudet ja kirjaamisvalmentajien valmennusryhmät pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti.

Riski 2. 'Kumppaneiden sitoutumattomuus'. Hanketta valmisteltiin laajassa yhteistyössä osaamiskeskusten kesken ja osaamiskeskusalueilla. Näin sitoutettiin kuntatoimijat hankkeen toteutukseen.

Riski 3. 'Osaamisen puutteet, substanssin asiantuntijoita ei ole riittävästi saatavilla'. Hankehenkilöstöön saatiin palkattua pätevä henkilöstö, jossa oli sopivassa suhteessa asiantuntemusta sosiaalityöstä ja sosiaalihuollon tiedonhallinnasta. Kaksi hankkeen aluekoordinaattoria vaihtui hankeaikana. Osaaminen pystyttiin kuitenkin varmistamaan parityöskentelyllä. Hankehenkilöstön osaamista vahvisti osa-aikaisesti työskennelleiden aluekoordinaattoreiden toisen osan kohdentuminen kuntaorganisaatioihin sosiaalihuollon Kanta-palveluita valmisteleviin hankkeisiin ja muuhun digitaaliseen uudistustyöhön.

Riski 4. 'Yhteistyön toimimattomuus, ristiriidat toimijatahojen välillä'. Kansa-koulu-hankkeen ja THL:n välinen työnjako ja roolitus sovittiin hankkeen alussa. Yhteistyö alueiden kuntatoimijoiden kanssa toteutettiin sosiaalialan osaamiskeskuksilla olemassa olleita alueellisia verkostoja ja kontakteja hyödyntäen. Hankkeen toteutus ei olisi ollut mahdollista ilman sosiaalialan osaamiskeskusten alueellista tukea.

Riski 5. 'Aikataulun pettäminen'. Hankkeen toimenpiteet aikataulutettiin ja vastuutettiin. Hankeajan lyheneminen kuudella kuukaudella haetusta vaikutti tavoitteiden saavuttamisen keskeneräisyyteen.

Riski 6. 'Kansallisten määritysten viivästyminen'. Kansalliset määritykset viivästyivät. Hanke eteni käytettävissä olleella tiedolla. Osa tavoitteista jäi toteutumatta tästä syystä.

Riski 7. 'Budjetin ylittyminen'. Hankkeen menoja seurattiin jatkuvasti. Hankkeen kokonaiskustannuksia ei ylitetty.

Riski 8. 'Viestintä, tieto ei kulje'. Hanke toteutti viestintää viestintäsuunnitelman mukaisesti. Tiedotuksessa hyödynnettiin laajasti eri viestintäkanavia ja eri osaamiskeskusten viestintäkäytäntöjä.

Riski 9. 'Asiakastietojärjestelmiä ei kehitetä'. Kaikkien pilottien järjestelmätoimittajat olivat mukana pilotoinnissa. Kaikissa nykyisissä tietojärjestelmissä (Pro Consona, Pegasos, Effica (kotihoito)) ei ollut mahdollista ottaa käyttöön THL:n määritysten mukaisia luokituksia ja asiakirjarakenteita. Näitä järjestelmiä ei myöskään kehitetä eteenpäin, vaan ne tullaan tulevaisuudessa korvaamaan uusilla järjestelmäratkaisuilla.

Riski 10. 'Toimintaympäristössä ja/tai toimijassa tapahtuvat muutokset'. Pilottiorganisaatioiden ja -alueiden valinnassa huomioitiin tuleva sote- ja maakuntauudistus. Hankkeen toimeenpano pyrittiin saamaan osaksi sote- ja maakuntauudistuksen kehittämistyötä ja tietohallinnon kehittämistyötä. Joillain alueilla oli havaittavissa vähäistä kehittämishalukkuutta, koska epätietoisuus tulevista rakenteista ja käytettävistä tietojärjestelmistä oli suurta.

6.2 Muu arviointi

Hankkeen ohjausryhmän viimeisessä kokouksessa 19.12.2017 pidettiin arviointikeskustelu, johon osallistuivat ohjausryhmän jäsenet pois lukien hankkeen valvojat sekä hankehenkilöstö. Keskusteluun osallistui paikanpäällä 9 henkilöä ja etäyhteydellä 7 henkilöä. Arvioinnin teemoja olivat a) tavoitteiden toteutuminen, b) hankkeen organisoituminen, hallinnointi ja yhteistyö ja c) hankkeen tuotokset ja vaikuttavuus.

Tavoitteiden toteutuminen tavoitteittain

1. sosiaalipalveluja toteuttava henkilökunta on perehtynyt määrämuotoisten sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen laatimisen käytäntöihin:
Hankkeen kirjaamisvalmennus tavoitti 8,2 % sosiaalipalveluissa työskentelevästä henkilöstöstä. Se on hyvä alku. Odotettua määrää pienentää hankeajan lyhentyminen. Kun huomioidaan haettuun hankeikaan 30.6.2018 saakka toteutuvat määrät, niin prosentti kasvaa. Organisaatioiden valmius ei ole mahdollistanut nopeampaa etenemistä mm. esimiehet ja johtavat viranhaltijat eivät ole aktiivisesti edistäneet valmennusten toteutusta. Lisäksi valmennuksiin liittyvä käytännön työ on yllättänyt laajuudellaan sote-organisaatiot.

Hankkeen alkaessa käsitystä valmennettavien volyymistä ei ollut, joten työ määrän ja resurssin yhteensovittaminen on vaatinut paljon työtä. Tähän on myös vaikuttanut se, että sosiaalialan osaamiskeskukset eivät ole koulutusorganisaatioita, joten aiempaa kokemusta vastaavasta ei ole henkilöstöllä ollut.

Kirjaamisvalmennusmateriaali on laaja kokonaisuus ja valmistelussa on haluttu lähteä laadukkaasta materiaalista liikkeelle. Tämä on työllistänyt kaikkia hanketyöntekijöitä.

2. sosiaalipalveluja tuottavissa organisaatioissa on asiantuntijoita, joilla on valmius perehdyttää henkilöstöä sosiaalihuollon tiedonhallinnan kansallisesti yhdenmukaisiin käytänteisiin:
Hankkeen alkuvaiheessa asetettiin kirjaamisvalmentajien suhdeluvuksi suhteessa työntekijämäärään 1. vaiheessa 1/50 ja 2. vaiheessa 1/100. Hankkeen päättyessä julkisen organisaatioiden suhdeluku on 1/56 ja yksityisten organisaatioiden 1/341. Julkisen henkilöstön suhdeluvun toteutumista pidettiin hyvänä.
3. asiakasasiakirjojen tietosisällöt sekä niiden laatimisen ja käsittelyn käytännöt vastaavat sosiaalihuollon asiakasasiakirjalaisissa asetettuja vaatimuksia:
Pilottien osalta voidaan katsoa tämän tavoitteen toteutuneen ainakin osittain. Muiden organisaatioiden kohdalla ollaan vasta alkuvaiheessa.
4. sosiaalipalveluja tuottavissa organisaatioissa on valmius tuottaa asiakastietojärjestelmissä sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja, jotka ovat sisällöltään asiakasasiakirjalaisissa esitettyjen vaatimusten mukaisia:
Pilottien osalta voidaan katsoa tämän tavoitteen toteutuneen ainakin osittain. Muiden organisaatioiden kohdalla ollaan vasta alkuvaiheessa. Kuntakohtainen vaihtelu on suurta. Tähän vaikuttaa suuresti myös käytettävissä olevan tietojärjestelmän valmius. Eteneminen vaatii hyvää johtajuutta, mutta tällä hetkellä asiaa on ”ulkoistettu” johdon ulkopuolelle.
5. sosiaalihuollon palvelutehtävät ja sosiaalipalvelut sekä niihin sisältyvät palveluprosessit on kuvattu kansallisesti yhteensopivalla tavalla:
Tietoisuus kunnissa on lisääntynyt. Kansa-koulu-hanke on ollut yhtenä mahdollistamassa hyvien käytäntöjen jakamista kuntien välillä. Kuntakohtainen vaihtelu on suurta.
6. sosiaalipalveluja tuottavissa organisaatioissa on valmius kehittää sosiaalihuollon tiedonhallintaa lainsäädännön ja sosiaalipalvelujen muutosten edellyttämällä tavalla:
Valmiutta ei vielä ole, mutta sosiaalihuollon tiedonhallinnan lainsäädännön ja muutosten ymmärrys on lisääntynyt. Tällä hetkellä tieto on kuitenkin kirjaamisvalmentajilla, ja se olisi vielä saatava esimiehille ja ylemmälle johdolle. Tarvittaisiin lisää tietoa, mitä muutos tarkoittaa hallinnollisella tasolla. Pääkäyttäjät ovat tärkeässä asemassa tiedonvälityksessä, ja heidän osaamisensa on lisääntynyt huomattavasti.

Todettiin, että eteneminen on ollut tavoitteiden mukaista, mutta tehtävää on vielä paljon.

Hankkeen organisoituminen, hallinnointi ja yhteistyö

Hankkeen hallinnon toiminta on ollut selkeää. Hankkeen organisointi, suunnittelu ja tuki aluekoordinaattoreille on ollut riittävää. Resurssia hallinnolliseen työhön on ollut riittävästi ja hankkeen rekrytoinnit ovat olleet onnistuneita. Toimijoiden roolit ovat olleet selkeät. Jatkohankkeeseenkin toivotaan selkeää roolitusta alusta alkaen.

Yhteistyö hankkeessa on ollut toimivaa. Sosiaalialan osaamiskeskusverkosto on ollut hyvä alueellinen tuki. Yhteistyö THL:n ja STM:n kanssa on ollut sujuvaa. Hankkeen aikana on luotu uusi

malli osaamiskeskusten väliselle yhteistyölle ja hanke on myös tukenut muuta valtakunnallisen toiminnan suunnittelua. Hankkeessa tehdyllä työllä on lunastettu paikka asiantuntijoina.

Resurssien jakautuminen alueille on tuottanut paljon hallinnointia (esim. maksatukset). Jatkossa osaamiskeskusten välinen yhteistyö alueellisessa toteutuksessa on tehtävä tiiviimpänä. Erityisesti pienten työpanosten rekrytointi on haavoittuvaa. Hankkeessa henkilöstöriskejä (esim. poissaolot, siirtyminen muihin tehtäviin) on pystytty hallitsemaan sijaisjärjestelyillä.

Hankkeen tuotokset ja vaikuttavuus

Toiminta- ja tietomäärittysten toimeenpano: Kansa-koulu-hankkeen seitsemän organisaation pilotointi on kansallisesti vaikuttava tuotos. Pilotointi valmisti organisaatioita sosiaalihuollon Kanta-palveluiden käyttöönottoon. Seitsemästä pilotista kolme organisaatiota jatkoi työtä hakemalla valtioneuvostusta THL:ltä ja ne ovat nyt THL:n pilotteina sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon liityttäessä. On huomioitavaa, että pilotit toteutettiin organisaatioiden omilla resursseilla. Kansa-koulu-hanke ei tukenut pilottiorganisaatioita taloudellisesti, vaan hanke tarjosi asiantuntijatukea. Tästä huolimatta kaikki pilotit sitoutuivat työskentelyyn ja tuottivat työstään loppuraportit. Piloteissa hanke on toiminut välittäjänä kentän ja THL:n ja STM:n välillä.

Nykytilan kartoituksen työkalua on luotu ja sitä on käytetty laajemmin kuin vain hankkeen piloteissa ja sen ympärille on rakennettu kyselytuntikäytäntö. Hankkeen päättyessä nykytilan kartoituksen työkalu on kaikkien käytettävissä hankkeen internetsivuilla. Nykytilan kartoituksen työkalun päivitysvastuu on jatkohankkeen ajan hankkeella.

Kirjaamisosaamisen kehittäminen: Kirjaamisvalmennusmateriaali on todella laaja. Aihepiirit pohjautuvat hankesuunnitelmaan, lisäksi mukana oli sote-rajapinnan osuus. Materiaalia on ollut tuottamassa koko hanke. Kirjaamisvalmentajien valmennusten jatkuva palautteen koonti mahdollisti materiaalin kehittämisen mm. valmentajaksi valmentautumisen osion lisääminen valmennuskokonaisuuteen. Valmennusten toteutustapa pieninä ryhminä on ollut toimiva ratkaisu, yli 30 hengen ryhmät ovat haastavia keskustelun ja ryhmäytymisen kannalta. Resurssia tarpeeksi pienten ryhmäkokojen ylläpitoon tarvitaan jatkossakin. Palaute valmennuksista on ollut myös hyvää ja ammattilaiset ovat päässeet tutustumaan toisiinsa ja jakamaan asioita. Kirjaamisvalmentajaverkostot ovat jäämässä toimintaan.

6.2.1 Toiminta- ja tietomäärittysten toimeenpano

Toiminta- ja tietomäärittysten kehittämiskokonaisuuden arviointi koostuu pilottien väliarvioinnista ja loppuarvioinnista. **Pilottien väliarviointi** toteutettiin Webropol-kyselyllä ajalla 5.9. – 19.9.2016. Kyselyyn vastasi kuusi pilottiorganisaatiota. Pilotointia edistävinä tekijöinä oli koettu hankkeen valmistelemat työkalut: työsuunnitelma ja nykytilan kartoituksen työkalu sekä hyvä yhteistyö kaikkien pilottiorganisaatioiden kesken ja tiedon välittyminen kaikille toimijoille kysymyksistä ja niihin saaduista vastauksista.

Pilotit arvioivat tietojärjestelmien teknistä valmiutta työpaketeittain asteikolla 0 – 5 (0=ei arvioitavissa, 1=erittäin heikko valmius, 2=heikko valmius, 3=kohtalainen valmius, 4=hyvä valmius, 5=erittäin hyvä valmius). TP 1. Palvelutehtävälukituksen käyttöönottoon tekninen valmius ei yhden vastaajan mukaan ollut arvioitavissa, yhden mukaan erittäin heikko, kolmen mukaan kohtalainen, ja yhden mukaan hyvä. TP 2. Kansallisesti määriteltyjen palveluprosessien käyttöönottoon tekninen valmius ei kolmen vastaajan mukaan ollut arvioitavissa, yhden mukaan

heikko, yhden mukaan kohtalainen ja yhden mukaan hyvä. TP 3. Suunniteltujen asiakasasiakirjojen sisältöjen käyttöönottoon tekninen valmius ei yhden vastaajan mukaan ollut arvioitavissa, kahden mukaan heikko, kahden mukaan kohtalainen ja yhden mukaan hyvä.

Pilottien loppuarviointi toteutettiin Webropol-kyselyllä 16.3. – 21.7.2017. Kyselyyn vastasivat kaikki seitsemän pilottiorganisaatiota. Yhteistyö ja tuki Kansa-koulu-hankkeelta sekä muilta piloteilta koettiin hyväksi ja se tuki pilotoinnin toteutusta. Kolme vastaajaa koki, että yhteistyö tietojärjestelmän toimittajan kanssa ei ollut toimivaa. Jokaiseen pilottiin muodostettiin projektiryhmä, joka johti pilotointia. Neljässä vastauksessa organisaation oma resursointi pilotointiin ei toteutunut suunnitellusti.

Pilotit arvioivat tietojärjestelmien teknistä valmiutta työpaketeittain asteikolla 1 – 5 (1=erittäin heikko valmius, 2=heikko valmius, 3=kohtalainen valmius, 4=hyvä valmius, 5=erittäin hyvä valmius). TP 1. Palvelutehtäväluokituksen käyttöönottoon tekninen valmius oli kahden vastaajan mukaan erittäin heikko, yhden mukaan kohtalainen, kolmen mukaan hyvä ja yhden mukaan erittäin hyvä. TP 2. Kansallisesti määriteltyjen palveluprosessien käyttöönottoon tekninen valmius oli kahden vastaajan mukaan erittäin heikko, kahden mukaan heikko ja kolmen mukaan hyvä. TP 3. Suunniteltujen asiakasasiakirjojen sisältöjen käyttöönottoon tekninen valmius oli yhden vastaajan mukaan erittäin heikko, yhden mukaan heikko, yhden mukaan kohtalainen ja neljän mukaan hyvä. Tekninen valmius oli parantunut verrattaessa väliarvioinnin tuloksiin.

Pilotit kokivat onnistuneensa erityisesti nykytilan kartoituksessa, joka loi pohjan tulevalle Kanta-palveluihin valmistautumiseen tähtäävälle työlle. Asiakasasiakirjarakenteita otettiin käyttöön suunnitellusti. Niissä tietojärjestelmissä, joissa palvelutehtäväluokitus otettiin käyttöön yhdessä palvelutehtävässä, joko jatkettiin tai suunniteltiin jatkoa muihin palvelutehtäviin. Vaikka kolmessa tietojärjestelmässä ei ollut mahdollista ottaa palvelutehtäväluokitusta käyttöön, niin niitä käytävissä organisaatioissa toimintaa organisoitiin palvelutehtäväluokituksen mukaisesti. Samaa organisointia tehtiin myös muissa piloteissa.

6.2.2 Kirjaamisosaamisen kehittäminen

Kirjaamisosaamisen kehittämiskokonaisuuden arviointia tehtiin koko hankeajan. Kirjaamisvalmentajien valmennusryhmistä koottiin kirjallinen palaute sähköisesti. Palautteiden yleisarvion keskiarvo (asteikolla 1-5) oli 1. vaiheessa 3,95 ja 2. vaiheessa 3,96 (Liitteet 1. ja 2.). Palautteita hyödynnettiin kirjaamisvalmentajien valmennuksen rakenteen ja sisällön kehittämisessä.

Arviointikysely kohdennettiin 1. vaiheessa valmistuneelle 632 kirjaamisvalmentajille. Kysely toteutettiin Webropol-kyselynä ajalla 20.12.2017 - 19.1.2018. Vastauksia saatiin 175, mikä on 28 % kohderyhmästä. Arviointikyselyssä koottiin tietoa 1) kirjaamisvalmentajien määrämuotoisen kirjaamisen valmiudesta ja osaamisesta, 2) kirjaamisvalmentajien työyhteisön määrämuotoisen kirjaamisen valmiudesta sekä 3) organisaatiossa järjestetyn kirjaamisvalmennuksen käyneiden työntekijöiden määrämuotoisen kirjaamisen osaamisesta.

Kirjaamisvalmentajat arvioivat omaa valmiuttaan ja osaamistaan määrämuotoiseen kirjaamiseen asteikolla 1 – 4 (1 = huonosti, 2 = melko huonosti, 3 = melko hyvin, 4 = hyvin).

Arviointikyselyn tulosten perusteella voidaan sanoa, että kirjaamisvalmentajien valmennuksen käyneiden sote-ammattilaisten valmius ja osaaminen määrämuotoiseen kirjaamiseen oli hyvällä tasolla. Kaikkien väittämien vastausten keskiarvo oli välillä 3,2 – 3,73, joka on sanallisessa arvioinnissa välillä melko hyvä - hyvä.

Valmiuden arvioinnissa (Taulukko 4.) heikoin valmius koettiin kirjaamista ohjaavassa lainsäädännössä, asetuksissa ja määräyksissä (ka 3,2). Paras valmius oli asiakastietojen käsittelyoikeudessa (ka 3,73). Kirjaamisvalmentajien oman osaamisen arvioinnissa (Taulukko 5.) heikoin osaaminen koettiin osallistavassa kirjaamisessa (ka 3,26) ja sosiaalihuollon hallintopäätöksiin liittyvissä menettelytavoissa (ka 3,26). Paras osaaminen koettiin asiakkaiden informoinnissa (ka 3,72) ja asiakastietojen tietoturvalisessa käsittelyssä (ka 3,72).

Taulukko 4. Kirjaamisvalmentajien arvio omasta valmiudesta määrämuotoiseen kirjaamiseen

<i>Väittämä</i>	<i>Vastaajien lukumäärä, n</i>	<i>Keskiarvo (asteikolla 1-4)</i>
Tunnen kirjaamista ohjaavan lainsäädännön, asetukset ja määräykset	173	3,2
Tunnen hyvän kirjaamisen peruseriaatteet	173	3,66
Tunnen henkilötietojen käsittelyä (tietojen kirjaaminen, lukeminen, saaminen, luovuttaminen, säilyttäminen, hävittäminen jne.) ja salassapitoa koskevat säädökset	173	3,33
Tiedän, mihin henkilörekisteriin kirjaan asiakastietoja	171	3,53
Tiedän, mitä asiakastietoja minulla on oikeus käsitellä	173	3,73
Tiedän, mistä organisaationi rekisteriselosteet ovat saatavilla	173	3,39
Tiedän, mitä sosiaalihuollon liittyminen Kanta-palveluihin tarkoittaa	172	3,56
Tunnen sosiaalihuoltoon kansallisesti määritellyt palvelutehtävät	172	3,52
Tunnen sosiaalihuoltoon kansallisesti määritellyt sosiaalipalvelut	173	3,43
Tunnen palveluprosessit palvelutehtävässä, jossa työskentelen	172	3,55

Kirjaamisvalmentajien työyhteisöjen valmiutta arvioivien väittämien vastausten vaihteluväli oli 1,98 – 3,14. Paras valmius työyhteisöissä oli väittämille 'työyhteisössäni on järjestetty kirjaamisvalmennus koko asiakastyötä kirjaavalle henkilöstölle' (ka 3,14) ja 'työyhteisössäni keskustellaan kirjaamiseen liittyvistä kysymyksistä avoimesti' (ka 3,11). Heikoin valmius oli väittämälle 'työyhteisössäni on laadittu asiakastyön kirjaamisen ohjeet' (ka 1,98).

Organisaatioissa järjestetyn kirjaamisvalmennuksen käyneiden työntekijöiden määrämuotoisen kirjaamisen osaamisen väittämien vastausten vaihteluväli oli 2,41 – 3,08 (Taulukko 5.). Tämä on selkeästi alhaisempi kuin kirjaamisvalmentajien. Paras osaaminen työntekijöillä oli väittämille 'he tuntevat hyvän kirjaamisen peruseriaatteet' (ka 3,08) ja 'he osaavat kertoa asiakkaalle, minne ja miksi asiakastietoja kirjataan' (ka 3,07). Heikoin osaaminen työntekijöillä oli väittämille 'he tuntevat sosiaalihuollon kansallisesti määritellyt sosiaalipalvelut' (ka 2,41) ja 'he tuntevat sosiaalihuollon kansallisesti määritellyt palvelutehtävät' (ka 2,45). Organisaatioissa järjestettyjen

kirjaamisvalmennusten suunnitteluun ja toteutukseen kohdistettu resurssi omassa organisaatiossa ei vastaajista 40 % mukaan ole ollut riittävä. Tähän kaivattiin erityisesti esimiesten tukea ja ymmärrystä.

Taulukko 5. Kirjaamisvalmentajien arvio omasta osaamisesta määrämuotoiseen kirjaamiseen

<i>Väittäjä</i>	<i>Vastaajien lukumäärä, n</i>	<i>Keskiarvo (asteikolla 1-4)</i>
Osaan kertoa asiakkaalle, minne ja miksi asiakastietoja kirjataan	170	3,72
Osaan kertoa asiakkaalle, miten ja milloin hän saa itseään tai huollossaan olevaa lasta koskevat asiakirjat luettavaksi	169	3,59
Osaan käsitellä asiakkaan tietoja tietoturvallisesti	169	3,72
Osaan kirjata määrämuotoisesti	168	3,4
Osaan käyttää kirjatessani asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä	168	3,58
Osaan kirjata tarpeelliset, riittävät ja tarkoituksenmukaiset asiakastiedot	168	3,53
Osaan ottaa asiakkaan mukaan kirjaamisen, kun se on mahdollista	167	3,26
Osaan kirjata asiakkaan ja tarvittaessa hänen läheisensä mielipiteen ja toiveet	167	3,6
Osaan kirjata ammatillisen arvion asiakkaan tilanteesta	167	3,5
Osaan käydä asiakirjoja läpi yhdessä asiakkaan kanssa	167	3,61
Tunnen sosiaalihuollon hallintopäätöksiin liittyvät menettelytavat	168	3,26

7 EHDOTUKSET JATKOTOIMENPITEIKSI

Kansa-koulu-hankkeen tuotokset on luovutettu THL:n käyttöön. Kansa-koulu-II-hanke on saanut käyttöoikeuden kirjaamisvalmennusmateriaaliin 30.6.2018 asti. Materiaalia tarvitaan suunnitelluissa ja toteuttamatta jääneissä kirjaamisvalmentajien valmennusryhmissä Helsingissä (suomenkielinen) sekä Helsingin ja Vaasan ruotsinkielisissä ryhmissä. Lisäksi keväällä 2018 Kansa-koulu-II-hanke järjestää kuusi kirjaamisvalmentajien valmennusryhmää, jotka kohdennetaan alueille, joissa on valmennuksen tarvetta. Myös näissä ryhmissä käytetään valmennusmateriaalia.

Kirjaamisvalmennusmateriaalin jatkokäytöstä 30.6.2018 jälkeen neuvotellaan THL:n kanssa keväällä 2018, kun uusien kohderyhmien suunnitelmat ja materiaalit tarpeet ovat täsmentyneet. Tällöin käydään keskustelua Kanta-verkkokouluun suunnitellun sosiaalihuollon osuuden sisällöstä ja varmistetaan, ettei tehdä päällekkäistä materiaalivalmistelua. Organisaatiokohtaista moduulimateriaalia tullaan mahdollisesti tarvitsemaan koko Kansa-koulu-II hankeajan (1.1.2018 – 31.12.2019).

Nykytilan kartoituksen työkalu ja täyttöohje jää Kansa-koulu-II-hankkeen hallintoitiin sovitusti.
Hankeajan (1.1.2018 – 31.12.2019) hanke vastaa sen päivityksestä ja käytön tuesta.

Ehdotukset jatkotoimiksi:

- Hankkeessa on koottu koko hankeajan sosiaalihuollon tiedonhallintaa koskevia kysymyksiä ja niihin saatuja vastauksia (UKK) eri yhteyksissä. Vain pieni osa eli aluekierrosten UKK:t on julkaistu. Sosiaalihuollon Kanta-palveluihin valmistautuvat organisaatiot ja järjestelmätoimittajat hyötyisivät julkisista UKK-sivustoista.
- Pilottien kokemus Kansa-koulu-hankkeen tuesta koettiin niin hyvänä, että tällaista toimintamallia esitettiin sosiaalihuollon Kanta-palveluiden valmistautumiseen valtakunnallisesti.
- Erityisesti 2. vaiheen kirjaamisvalmennusten edetessä ovat käytännön toimijat nostaneet esiin integroitujen palvelujen määrittelytyön ja lainsäädäntötyön muutosten tarpeet sekä ruotsinkielisen materiaalin tarpeet.
- Kirjaamisvalmentajien valmennuksen toteutuksen yhteydessä on noussut esiin sosiaalihuollon tiedonhallinnan osaamisen tarpeita, tiedon puutteita ja ohjauksen tarvetta. Tällaisia kohderyhmiä ovat mm. sote-esimiehet, sosiaalihuollon organisaatioiden asiakirjahallinnosta vastaavat henkilöt, sosiaalihuollossa käytettävien asiakas- ja potilastietojärjestelmien pääkäyttäjät, yksityisten sosiaalipalveluja tuottavien organisaatioiden henkilöstö sekä koulutusorganisaatiot.
- Yksityisten sosiaalipalveluja tuottavien organisaatioiden Kanta-palveluiden käyttöönoton valmistautumisen suunnitteluun ja kartoituksen aloittamiseen on tarvetta ja osaamisen vajeita.

Tilasto kirjaamisvalmentajien valmennuksen toteutuksesta 2016-2017 (1. vaihe) (Final 16.8.2017)

Osaamiskeskus	Paikkakunta	Tilanne	Valmistuneet kirjaamisvalmentajat taustaorganisaatioittain eriteltynä				Muut osallistujat	Yleisarvion kaasteikolla 1-5
			Julkiset	Yksityiset	Koulutusorg.	Yhteensä		
Socca	Espoo (pilotti)	päättynyt	20	0	0	20	0	4,4
	Helsinki I	päättynyt	26	0	1	27	3	4,0
	Helsinki II	päättynyt	24	0	0	24	12	4,0
	Helsinki III	päättynyt	21	4	2	27	9	4,18
	Vantaa	päättynyt	32	0	0	32	11	3,83
ISO	Joensuu	päättynyt	16	0	0	16	3	3,75
	Kuopio/Iisalmi	päättynyt	30	0	1	31	4	3,75
	Mikkeli	päättynyt	15	0	0	15	5	4,29
	Kajaani	päättynyt	14	0	0	14	5	4,09
Socom	Lappeenranta	päättynyt	13	0	2	15	0	4,27
	Kouvola	päättynyt	18	2	1	21	3	3,92
Pikassos	Hämeenlinna	päättynyt	31	0	0	31	9	4,14
	Pori	päättynyt	27	0	0	27	1	3,9
	Tampere	päättynyt	34	2	2	38	7	3,87
SONETBotnia	Vaasa/Kokkola	päättynyt	18	0	2	20	7	3,55
	Seinäjoki	päättynyt	30	0	0	30	1	4,0
Poske	Oulu	päättynyt	32	2	1	35	2	4,31
	Rovaniemi	päättynyt	18	0	1	19	6	3,9
Verso	Lahti/Porvoo	päättynyt	40	0	1	41	5	4,06
Koske	Jyväskylä	päättynyt	35	1	2	38	0	4,21
Sosiaalitaito	Järvenpää	päättynyt	63	0	0	63	1	2,72
Vasso	Turku	päättynyt	47	0	0	47	1	3,68
Yhteensä			604	12	16	632	95	ka. 3,95

Tilasto 2. vaiheen kirjaamisvalmentajien valmennuksen toteutuksesta Final (15.1.2018)

Osaamiskeskus	Paikkakunta	Tilanne	Valmistuneet kirjaamisvalmentajat taustaorganisaatioittain eriteltyinä				Muut osallistujat	Yleisarvion ka asteikolla 1-5
			Julkiset	Yksityiset	Koulutusorg.	Yhteensä		
Socca	Espoo	päättynyt	17	4	0	21	9	4,0
	Helsinki I	päättynyt	25	4	0	29	7	3,9
	Helsinki II	päättynyt	27	2	1	30	10	4,3
	Helsinki III	päättynyt	26	4	0	30	12	5,0
ISO	Joensuu	päättynyt	39	5	2	46	5	3,6
	Kuopio	päättynyt	30	2	1	33	11	2,9
	Iisalmi	päättynyt	24	1	0	25	7	3,6
	Mikkeli/ Savonlinna	päättynyt	27	1	0	28	11	3,6
	Kajaani	päättynyt	24	1	0	25	3	4,09
Socom	Lappeenranta	päättynyt	10	12	1	23	9	4,17
	Kouvola	päättynyt	26	13	1	40	12	4,31
	Kotka	päättynyt	16	7	0	23	8	4,0
Pikassos	Hämeenlinna	päättynyt	19	2	0	21	3	3,67
	Pori	päättynyt	36	6	0	42	1	3,89
	Tampere	päättynyt	42	7	0	49	11	3,48
SONETBotnia	Vaasa	päättynyt	9	4	0	13	2	4,43
	Kokkola	päättynyt	14	6	0	20	0	3,63
	Seinäjoki	päättynyt	64	5	0	69	9	3,85
Poske	Oulu	päättynyt	26	8	3	37	8	4,25
	Rovaniemi	päättynyt	18	5	2	25	1	4,47
	Kemi	päättynyt	10	2	0	12	0	4,5
	Ylivieska	päättynyt	24	6	0	30	9	4,09
	Etäryhmä	päättynyt	25	0	0	25	8	4,31
Verso	Lahti	päättynyt	30	0	0	30	7	3,85
	Porvoo	päättynyt	11	3	0	14	2	3,67
Koske	Jyväskylä I (pilotti)	päättynyt	21	3	0	24	0	4,06
	Jyväskylä II	päättynyt	30	12	2	44	4	3,84
	Jyväskylä III	päättynyt	8	12	0	20	8	3,8

Sosiaalitaito	Järvenpää	päättynyt	51	11	1	63	0	
Vasso	Turku I	päättynyt	23	10	1	34	3	4,11
	Turku II	päättynyt	27	6	0	33	1	4,0
	Salo	päättynyt	13	0	0	13	2	3,38
FSKC	Vaasa (ruotsinkiel.)	päättynyt	20	3	2	25	0	4,11
Yhteensä			812	167	17	996	183	3,96

Liite 3. Hankkeen työryhmät

Työryhmän nimi	Työryhmän jäsenet	Työryhmän tehtävä
Ohjausryhmä	Leena Kaljunen, Socom, puheenjohtaja Merja Salmi, Sosiaalitalo Pirjo Marjamäki, Socca Juha Luomala, Verso 8.2.2017 asti Kirsi Kuusinen-James, Verso 13.3.2017 alkaen Tapio Häyhtiö, Vasso Raili Haaki, Koske 29.8.2016 asti Marja Heikkilä, Koske 9.11.2016 alkaen Kristiina Laiho, Pikassos 12.5.2017 asti Tuula Tamminen, Pikassos 28.8.2017 alkaen Tarja Kauppila, ISO Arto Rautajoki, SONetBOTNIA Torbjörn Stoor, FSKC Petri Kinnunen, Poske Kaisa Kostamo-Pääkkö, Poske Anu Tuominen, Kuntaliitto 20.3.2017 asti Maarit Rötsä, THL, hankkeen valvoja Minna Angeria, THL, hankkeen valvoja Mari Lehtonen, Kansa-koulu-hanke, sihteeri Maarit Hiltunen-Toura, Kansa-koulu-hanke, esittelijä Hanna Lohijoki, Kansa-koulu-hanke, esittelijä Teppo Taskinen, Kansa-koulu-hanke, esittelijä	<ul style="list-style-type: none"> - seurata, arvioida ja ohjata hankkeen toimintaa - seurata ja arvioida tavoitteiden toteutumista - seurata hankkeen kokonaiskustannuksia - käsitellä hankkeen kirjalliset ja THL:lle toimitettavat muutoshakemukset (hankkeen kustannukset/kustannusarvio, tavoitteet, sisältö, toteuttamisaikataulu, avustuksen käyttötarkoitus, hankesuunnitelma, osallistujatahot) - käsitellä valtionavustus päätöksessä hyväksytyyn kustannusarvioon kustannuslajikohtaiset muutokset, jotka eivät ylitä kokonaisuudessaan kymmentä prosenttia (10 %) kokonaiskustannuksista. - hyväksyä hankkeessa tehtävä hankinnat - käsitellä maksatushakemus ennen rahoittajalle lähettämistä - käsitellä väli- ja loppuraportit - hyväksyä hankkeen tuotokset
Projektiryhmä	Maarit Hiltunen-Toura, Kansa-koulu-hanke, puheenjohtaja Marja Penttilä, STM Riitta Häkkinen, THL 15.3.2016 asti Antero Lehmuskoski, THL 15.3.2016 alkaen Karri Vainio, Kuntaliitto 7.2.2017 asti Aila Puustinen-Korhonen 8.2.2017 alkaen Hanna Lohijoki, Kansa-koulu-hanke Teppo Taskinen, Kansa-koulu-hanke Mari Lehtonen, Kansa-koulu-hanke, sihteeri	<ul style="list-style-type: none"> - käsittelee, kommentoi ja ohjaa hankkeen tuotosten valmistelua - tekee ohjausryhmälle esityksiä päätettävistä asioista - tekee ohjausryhmälle esityksiä riskienhallintasuunnitelman päivitystarpeista

<p>Aluekoordinaattori- verkosto</p>	<p>Hanna Lohijoki (sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija, kirjaamisosaamisen kehittäminen), pj Teppo Taskinen (sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija, toiminta- ja tietomääritysten toimeenpano), pj Saija Siivonen, Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Vasso) Anna Väinälä, Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus (Socca) Matti Karvonen, Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Satakunnan sosiaalialan osaamiskeskus (Pikassos) 30.8.2017 asti Anni Kuhalainen, Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Satakunnan sosiaalialan osaamiskeskus (Pikassos) 1.9.2017 alkaen Monica Blomqvist-Åkermarck, Päijät-Hämeen ja Itä-Uusimaan sosiaalialan osaamiskeskus (Verso) Kirsi Kuusinen-James, Päijät-Hämeen ja Itä-Uusimaan sosiaalialan osaamiskeskus (Verso) Merja Salmi, Länsi- ja Keski-Uusimaan sosiaalialan osaamiskeskus (Sosiaalitaito) Petteri Heino, Länsi- ja Keski-Uusimaan sosiaalialan osaamiskeskus (Sosiaalitaito) Riikka Rantanen, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Koske) Jaana Taina, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Socom) Nina Peronius, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Poske) Päivi Röppänen, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (ISO) 31.3.2017 asti Susanna Rautio, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (ISO) 1.4.2017 alkaen Päivi Niiranen, Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus (SONet BOTNIA) Maarit Hiltunen-Toura Mari Lehtonen</p>	<p>- hankeen sisällöllinen ja operatiivinen toteuttaminen</p>
---	---	---

<p>Kirjaamisosaamisen kehittämisen rukkaryhmä</p>	<p>Hanna Lohijoki (sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija, kirjaamisosaamisen kehittäminen), pj Anna Väinälä, Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus (Socca) Saija Siivonen, Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Vasso) Matti Karvonen, Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Satakunnan sosiaalialan osaamiskeskus (Pikassos) 30.8.2017 asti Kirsi Kuusinen-James, Päijät-Hämeen ja Itä-Uusimaan sosiaalialan osaamiskeskus (Verso) Päivi Röppänen, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (ISO) 31.3.2017 asti Susanna Rautio, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (ISO) 1.4.2017 alkaen Jaana Taina, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Socom) Riikka Rantanen, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Koske) Nina Peronius, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Poske) Päivi Niiranen, Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus (SONet BOTNIA)</p>	<p>-</p>
<p>Toiminta- ja tietomäärittysten toimeenpanon rukkaryhmä</p>	<p>Teppo Taskinen (sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija, toiminta- ja tietomäärittysten toimeenpano), pj Hiikka Huhtala, Projektipäällikkö, Kanta-hanke, Oulunkaaren ky Sanna Hämäläinen, Erityisasiantuntija, PHSOTEY, Peruspalvelukeskus Aava -liikelaitos Hanna Jokinen, Kotihoidon päällikkö, Ylä-Savon SOTE ky 31.1.2017 saakka Matti Karvonen, aluekoordinaattori, Pikassos Oy Terhi Kiviharju, Projektipäällikkö, IKI-hanke, Raisio Minna Kälviä, IT Palvelupäällikkö, Eksote Kaija Leskinen, Projektipäällikkö, Ylä-Savon SOTE ky Jaakko Penttinen, Projektipäällikkö, Hyvinvointitoimiala, Turku 31.5.2016 saakka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rakentaa toiminta- ja tietomäärittysten toimintamallia - toimia Kansa-koulu-hankkeen toiminta- ja tietomäärittämisestä vastaavan asiantuntijan ja tarvittaessa kaikkien pilotointien tukena - tukea toiminnallisten muutosten, palvelutehtävuokituksen ja prosessien yhtenäistämisen käyttöönotoissa ja toimintamallin luomisessa - kommentoida ja kehittää nykytilan kartoituksen työkalua

	<p>Mirva Salmela, Perhepalvelujohtaja, Oulunkaaren ky Saija Siivonen, Projektipäällikkö, Hyvinvointitoimiala, Turku 1.6.2016 alkaen Jaana Wallin, Sovellusasiantuntija, Vaasa</p>	
<p>Lastensuojelun ryhmäpilotin työryhmä</p>	<p>Terhi Kahlos, IT-pääsuunnittelija, Vaasa Jaakko Penttinen, Projektipäällikkö, Turku 31.5.2016 saakka Saija Siivonen, projektityöntekijä, (projektipäällikkö 1.6.2016 alkaen), Turku ja aluekoordinaattori, Vasso Riikka Rantanen, kehittäjäsosiaalityöntekijä, Jyväskylä ja aluekoordinaattori, Koske Saara Keränen, johtava sosiaalityöntekijä, Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö, Jyväskylä Maria Lindvall, lastensuojelun johtava sosiaalityöntekijä, Vaasa Tuula Mulju, kehittämissuunnittelija, SONet BOTNIA Päivi Orko, sovellusasiantuntija, Jyväskylä Jussi Björninen, Palvelualuejohtaja, Vaasa Tiina Böling, johtava sosiaalityöntekijä, Vaasa Jaana Wallin, sovellusasiantuntija, Vaasa Anne Seppälä, Palvelupäällikkö, Lastensuojelun palvelut, Jyväskylä Emma Kotiranta, projektityöntekijä, Turku 1.6.2016 – 31.8.2016 Suvi Pajukoski, projektityöntekijä, Turku 1.9.2016 alkaen Päivi Niiranen, aluekoordinaattori, SONet BOTNIA Sanna Nikkilä-Heinola, sovellusasiantuntija, Sosiaalipalvelut, Jyväskylä Teppo Taskinen, Sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija, Socom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vertaistuki - edistää pilotoinnin etenemistä mm. käydä läpi pilotoinnin aikana esiin nousseita haasteita ja etsiä yhdessä ratkaisuja pilotoinnin etenemisen tukemiseksi - kysymysten kokoaminen, joihin ei saatu omin tiedoin vastauksia, ja jotka lähetetään eteenpäin vastattavaksi
<p>Lapsiperhepalveluiden ryhmäpilotin työryhmä</p>	<p>Sanna Hämäläinen, erityisasiantuntija, ICT-palvelupäällikkö, Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymä (PHSOTEY) (1.1.2017 alkaen Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä) Minna Kälviä, IT Palvelupäällikkö, Eksote Kirsi Kuusinen-James, kehittämisspäällikkö, Kansa-koulu- hankkeen aluekoordinaattori Verso Jaana Taina, Projektityöntekijä, sosiaalityöntekijä, Eksote ja aluekoordinaattori Socom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vertaistuki - edistää pilotoinnin etenemistä mm. käydä läpi pilotoinnin aikana esiin nousseita haasteita ja etsiä yhdessä ratkaisuja pilotoinnin etenemisen tukemiseksi - kysymysten kokoaminen, joihin ei saatu omin tiedoin vastauksia, ja jotka lähetetään eteenpäin vastattavaksi

	<p>Hanna Heikkilä, johtava sosiaalityöntekijä, Lastensuojelun sosiaalityö, Lahti</p> <p>Sirpa Lampinen, vs. lastensuojelupäällikkö, Peruspalvelukeskus Oiva</p> <p>Tatjaana Liljeström, sovellusasiantuntija (Effic), Lahti</p> <p>Pinja Salmi, johtava sosiaalityöntekijä, Lapsiperheiden palvelut, Peruspalvelukeskus Aava</p> <p>Taava Haapala-Innanen, Vastaava sosiaalityöntekijä, Perhetyön palvelut, Eksote</p> <p>Teppo Taskinen, Sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija, Kansa-koulu-hanke, Socom</p>	
<p>lääkäiden palveluiden (kotihoidon ja omaishoidon tuen) ryhmäpilotin työryhmä</p>	<p>Hilkka Huhtala, Projektipäällikkö, Kanta-hanke, Oulunkaaren ky</p> <p>Kaija Leskinen, Projektipäällikkö, TtM, Tietohallinto, Ylä-Savon SOTE</p> <p>Hanna Jokinen, Kotihoidon päällikkö, Ylä-Savon SOTE 31.1.2017 saakka</p> <p>Kirsi Lappalainen, Kotona asumisen tuen esimies, Ylä-Savon SOTE</p> <p>Anne Lappeteläinen, Asiakasohjaaja, Kotihoito, Ylä-Savon SOTE</p> <p>Mirva Salmela, Perhepalvelujohtaja, Oulunkaaren ky</p> <p>Seija Tihinen, Sosiaalityöntekijä, Pro Consona -pääkäyttäjä, Oulunkaaren ky</p> <p>Paula Tikkanen, Vs. omaishoidon palveluohjaaja, Ylä-Savon SOTE</p> <p>Sari Vitikka, Kotihoidon palveluesimies, Oulunkaaren ky</p> <p>Matti Vähäkuopus, Vanhuspalvelujohtaja (xx.xx.2017 alkaen vs. terveysterveystuella), Oulunkaaren ky</p> <p>Tuula Tolkkinen, Palveluesimies, perhepalvelut, Oulunkaaren ky</p> <p>Leena Mämmi-Laukka, Palveluesimies, perhepalvelut, Oulunkaaren ky</p> <p>Nina Peronius, aluekoordinaattori Poske</p> <p>Päivi Röppänen, aluekoordinaattori ISO</p> <p>Teppo Taskinen, Sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija, Kansa-koulu-hanke, Socom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vertaistuki - edistää pilotoinnin etenemistä mm. käydä läpi pilotoinnin aikana esiin nousseita haasteita ja etsiä yhdessä ratkaisuja pilotoinnin etenemisen tukemiseksi - kysymysten kokoaminen, joihin ei saatu omin tiedoin vastauksia, ja jotka lähetetään eteenpäin vastattavaksi

Liite 4. Hankkeen työntekijät

Tehtävä hankkeessa	Henkilö	Tehtävät
Hankejohtaja	Maarit Hiltunen-Toura	<ul style="list-style-type: none"> - toimii yhteyshenkilönä rahoittajaan - vastaa koko hankkeen johtamisesta - vastaa hanketyön valtakunnallisesta koordinaatiosta - vastaa hankkeen toiminnallisesta raportoinnista - vastaa osaltaan sidosryhmätyöskentelystä - hankejohtajan kautta kulkee kaikki yhteydenpito (viestintä, yhteistyöpyynnöt, kysymykset) THL:ään - hankejohtajan kautta kulkee koko hankkeen ulkoinen viestintä
Hankesihteeri	Mari Lehtonen	<ul style="list-style-type: none"> - vastaa hankkeen taloushallinnosta ja taloushallinnon raportoinnista - toimii talouden vastuuhenkilönä rahoittajan suuntaan - osallistuu hankkeen käytännönjärjestelyihin - Yhteisten tilaisuuksien ilmoittautumiset, tilavaraukset, kahvivaraukset - osallistuu hankkeen koulutussuunnitteluun
Viestintäasiantuntija	Kai Kortelainen	<ul style="list-style-type: none"> - Vastaa hankkeen visuaalisesta ilmeestä - Vastaa sähköisen viestinnän (www-sivut, webcasting yms.) toteutuksesta ja ylläpidosta - Yhteiskannan ja Dropbox työtilojen yhteyshenkilö (oikeudet ym.) - Yhteyshenkilö THL:n viestintään
Sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija	Hanna Lohijoki (kirjaamisosaamisen kehittäminen) Teppo Taskinen (toiminta- ja tietomääritysten toimeenpano)	<ul style="list-style-type: none"> - Vastaa oman kehittämiskokonaisuutensa valtakunnallisesta toteutuksesta - Toimii aluekoordinaattoriverkoston koordinoijana

<p>Aluekoordinaattorit</p>	<p>Saija Siivonen, Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Vasso) Anna Väinälä, Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus (Socca) Matti Karvonen, Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Satakunnan sosiaalialan osaamiskeskus (Pikassos) 30.8.2017 asti Anni Kuhalainen, Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Satakunnan sosiaalialan osaamiskeskus (Pikassos) 1.9.2017 alkaen Monica Blomqvist-Åkermarck, Päijät-Hämeen ja Itä-Uusimaan sosiaalialan osaamiskeskus (Verso) Kirsi Kuusinen-James, Päijät-Hämeen ja Itä-Uusimaan sosiaalialan osaamiskeskus (Verso) Merja Salmi, Länsi- ja Keski-Uusimaan sosiaalialan osaamiskeskus (Sosiaalitaito) Petteri Heino, Länsi- ja Keski-Uusimaan sosiaalialan osaamiskeskus (Sosiaalitaito) Riikka Rantanen, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Koske) Jaana Taina, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Socom) Nina Peronius, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Poske) Päivi Röppänen, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (ISO) 31.3.2017 asti Susanna Rautio, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (ISO) 1.4.2017 alkaen Päivi Niiranen, Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus (SONet BOTNIA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vastaa hanketyön organisoimisesta omalla toiminta-alueellaan - Toimii kuntien ja alueiden tukena piloteissa ja luodun etenemismallin levittämisessä - Kouluttaa kirjaamisvalmentajia omalla toiminta-alueellaan - Järjestää yhdessä kirjaamisvalmentajien kanssa kirjaamisvalmennusta sosiaalialan organisaatioissa - Muodostaa yhteistyössä kirjaamisvalmentajien kanssa alueellisen kirjaamisvalmentajien verkoston ja toimii hankeajan verkoston koordinaattorina - Osallistuu hankkeessa yhteisesti tuotetun materiaalin valmisteluun ja päivittämiseen - Yhteistyö OPERin alueen erikoissuunnittelijoiden kanssa tarvittaessa ja erikseen sovitusti mm. yhteiset tapahtumat alueella
----------------------------	---	---

Liite 5. Ulkopuoliset asiantuntijat

Taho/Henkilö	Toiminta-aika	Tehtävä hankkeessa
MediaStage ky/Olli Perttula	18.4. – 31.12.2016 ja 2.1. – 7.2.2017	Hankkeen kuuden videotallenteen tuottaminen
Kotimaisten kielten keskus/Ulla Tiirilä	17.3.2016 – 31.12.2017	<ul style="list-style-type: none"> • asiantuntijapuheenvuoro yhdessä videotallenteessa • vastaaminen kirjaamisvalmentajien valmennuksissa esiin nousseisiin kieleen liittyviin kysymyksiin
Amidea ay/Aino Kääriäinen	2.6.2016 – 31.12.2017	<ul style="list-style-type: none"> • asiantuntijapuheenvuoro yhdessä videotallenteessa • kirjaamisvalmentajien valmennuksen materiaalin kommentointi
Tietosuojavaltuutetun toimisto/Reijo Aarnio ja Marita Höök	17.3.2016 – 31.12.2017	<ul style="list-style-type: none"> • Reijo Aarnion asiantuntijapuheenvuoro yhdessä videotallenteessa • kirjaamisvalmentajien valmennuksen materiaalin kommentointi • vastaaminen kirjaamisvalmentajien valmennuksissa esiin nousseisiin kieleen liittyviin kysymyksiin
Kaunis Decoration Oy/Kaisa Kartela	30.6. – 14.8.2016	Kirjaamisvalmennusmateriaalin visuaalisen ilmeen ja kuvituskuvien teko
Helsingin yliopisto Koulutus- ja kehittämispalvelut HY+ Oy / Marianne Terkki-Mallat, Kirsi Kettula, Pirjo Silfversten	osa 1 15.9.2016 jatko-osa 13.2.2017	Kaksi kouluttajakoulutuspäivää hanketyöntekijöille
Riitta Väänänen	1.5. – 1.10.2016	Kirjaamisvalmennusmateriaalin kommentointi ja kirjallinen raportointi

Semantix	1.3.2016 – 31.12.2017	Hankkeen tuottaman materiaalin käänöstyö ruotsiksi
BTI Studios Oy	26.9. – 16.11.2017	Neljän videoluennon ja yhden videohaastattelun av-käännös ruotsiksi
AAC Global Oy	4.10.- 31.12.2017	Ruotsin kielen yksityisopetus sosiaaliuollon tiedonhallinnan asiantuntija Hanna Lohijoelle

HANKKEEN MENOT JA RAHOITUS

Täytä keltaisella merkityt solut!

HAKUJA JA HANKKEEN NIMI

Hakijan nimi	Vallionavustus päätöksen asiainumero
Kaakkoi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus oy Socom	THL/646/9.10.03/2015
Hankkeen nimi	Maksatushakemus ajalta pp.kk.vvv - pp.kk.vvv
Kansa-koulu, sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano	01.08.2015-31.12.2017

MENOT JA RAHOITUS (euroa)

	1. maksatus- hakemuk- sessa oikeuttavat kokoonsä- tämukset	2. maksatus- hakemuk- sessa hyväksytyt kustannukset	3. maksatus- hakemuk- sessa hyväksytyt kustannukset	4. maksatus- hakemuk- sessa hyväksytyt kustannukset	5. maksatus- hakemuk- sessa hyväksytyt kustannukset	6. maksatus- hakemuk- sessa hyväksytyt kustannukset	7. maksatus- hakemuk- sessa hyväksytyt kustannukset	8. maksatus- hakemuk- sessa hyväksytyt kustannukset	9. maksatus- hakemuk- sessa hyväksytyt kustannukset	Hyväksytyt kustannukset yhteensä	Jäljellä	Maksatus- kaudella raportoitavat kustannukset
Henkilöstömenot, joista	1 286 848	43 478 81	103 458,15	150 342,07	135 606,61	207 769,70	167 248,73	170 038,21	231 196,45	1 334 823,39	-47 975,60	0,00
Projektiin palkattava henkilöstö	1 279 548	43 478 81	101 674,88	148 905,56	135 162,52	207 711,96	166 140,13	169 539,95	228 129,43	1 326 029,43	-46 481,64	
Työpanoksen siirto *	7 300	0,00	1 783,27	1 436,51	444,09	57,74	1 108,60	498,26	398,60	8 793,96	-1 493,96	
*Yöpanoksen siirto sisältää sekä menosiirrot että palvelujen ostot												
Palvelujen ostot yhteensä, josta	422 004	11 768 94	28 067 97	55 681,73	30 790,67	44 055,22	53 823,66	59 317,52	82 344,85	387 733,91	34 270,09	0,00
Asiantuntijapalvelut	145 508	5 461,73	270,00	21 415,65	3 731,75	4 121,68	7 965,72	6 349,71	247,93	74 837,78	70 670,22	
Painatus- ja markkinointipalvelut	30 259	49,63	588,30	645,06	1 430,70	2 947,91	5 961,98	484,47	0,00	12 108,05	18 150,95	
Revitsemuspalvelut	35 728	0,00	0,00	0,00	2 623,04	868,65	4 153,95	5 698,39	3 909,29	8 813,24	26 066,56	9 661,44
Matkustuspalvelut	92 924	4 053,86	15 593,84	17 305,30	9 420,63	11 997,60	15 561,15	20 775,37	6 593,07	18 844,85	-27 221,67	
Koulutuspalvelut	44 113	625,40	4 869,06	7 764,04	7 566,52	17 001,92	10 389,46	13 747,50	2 423,83	10 769,36	-31 044,09	
Muut palvelujen ostot	24 823	286,12	4 195,62	993,50	1 890,50	1 770,85	3 888,79	6 523,59	3 334,68	29 950,45	-5 127,45	
Hallintokulut (esim. puhelin-, IT- ja tietoliikennekulut)	48 649	1 292,20	2 551,15	7 558,18	4 127,53	5 346,61	5 882,61	5 738,49	11 596,99	49 468,31	-819,31	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 052	121,12	226,23	195,89	327,27	2 023,40	318,52	1 002,21	463,96	6 978,64	-1 926,28	
Vuokrat	106 053	3 391,16	13 367,06	12 923,41	10 981,52	16 677,68	16 322,86	16 576,41	9 927,55	117 771,03	-11 718,03	
Investointimenot yhteensä, josta	2 492	412,35	19,10	171,19	56,40	0,00	0,00	0,00	0,00	659,04	1 832,90	0,00
Aineettomat hyödykkeet				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	2 492	412,35	19,10	171,19	56,40	0,00	0,00	0,00	0,00	659,04	1 832,90	0,00
Muut investointimenot				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut menot	409	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90,57	0,00	0,00	90,57	318,16	0,00
ALV (mikäli jää lopulliseksi kustannukseksi)				0,00	0,00	0,00	90,57	0,00	0,00	90,57	318,16	0,00
Muut sekalaiset menot	409	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Menot yhteensä = kokonaiskustannukset	1 822 858	59 172,38	145 138,51	219 314,29	177 762,47	270 526,00	237 804,34	246 934,35	157 959,52	333 444,72	-25 198,77	0,00
Vallionavustukseen oikeuttamattomat kustannukset				3 016,00					25 198,77		-28 214,77	0,00
Tulorahoitus											0,00	0,00
Muu kuin julkinen rahoitus											0,00	0,00
Vallionavustukseen oikeuttavat kustannukset	1 822 858	59 172,38	145 138,51	216 298,29	177 762,47	270 526,00	237 804,34	246 934,35	157 959,52	308 245,95	-25 198,77	0,00
Omarahoitusosuus	182 286	5 917,24	14 513,85	21 629,83	17 776,25	27 062,60	23 780,43	24 693,44	15 795,95	30 824,60	301,60	0,00
Muu julkinen rahoitus											0,00	0,00
Maksatukseen haettava vallionavustus	1 640 572	53 255,14	130 624,66	194 688,46	159 986,22	243 473,40	214 023,91	222 240,92	142 163,57	277 421,36	-25 500,37	0,00

ALLEKIRJOITUS

Paikka ja aika

Alekkirjoitus ja tehtävänimike

Lappeenranta 27.3.2017

Leena Kajlunen, toimitusjohtaja